



ඕටිසම් දරුවන්, හැකියා සංවර්ධනය සහ පවුල

වරින් අමරසේකර²⁵
B.A(Pera), M.A(Pera), PQHRM(CIPM)

සංකෙෂ්පය (Abstract)

නූතන සමාජය තුළදී ඕටිසම් ලක්ෂණ සහිත දරුවන් පිළිබඳව යොමු කර ඇති අවධානය ඉතාම අල්ප බව පෙනී යයි. එපමණක් නොව ඕටිසම් (Autism) පිළිබඳව පවතින සමාජ දැනුවත්භාවය ඉතාම අවම තත්වයක පවතී. මෙම දරුවන් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පුර්වයෙන්ම සිදු කළ යුත්තේ ඔවුන්ගේ හැසිරීම් රටා සහ අපහසුතාවයන් නිවැරදිව හඳුනා ගැනීමයි. පසුව ප්‍රතිකාර සැලැස්මකට (Treatment Plan) අනුව ඔවුන්ගේ හැකියා සංවර්ධනය කළ යුතු වේ. නමුදු මෙම කරුණු පිළිබඳව සමාජය තුළ පවතින දැනුම්වත්භාවය හා අවධානය අල්ප බැවින් මෙම දරුවන්ගේ හැකියා සංවර්ධනය සිදු වන්නේ මන්දගාමී ආකාරයෙනි. එසේම මෙම දරුවන් සිටින පවුල්වල දෙමාපියන් සහ සාමාජිකයන් මුහුණපාන ගැටලු, අභියෝග සහ අපහසුතා පිළිබඳව කිසිවෙකුගේ අවධානයට ලක් නොවීම කනගාටුවට කරුණකි. එබැවින් සමස්ත සමාජයේ සහ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ගේ අවධානය ඕටිසම් ලක්ෂණ සහිත දරුවන් පිළිබඳව යොමු කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. සම්මුඛ සාකච්ඡා (Interviews), නිරීක්ෂණ (Observation) හා ප්‍රත්‍යේක අධ්‍යයනය (Case study) පැවැත්වීම මගින් සිදු කරන ලද ගුණාත්මක පර්යේෂණයකින් (Qualitative Research) ලබා ගත් තොරතුරු ආශ්‍රයෙන් මෙම ලිපිය සකස් කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද : ඕටිසම්, ඕටිසම් ලක්ෂණ සහිත දරුවන්, ප්‍රතිකාර සැලැස්ම, හැකියා සංවර්ධනය, ප්‍රත්‍යේක අධ්‍යයනය

²⁵ භාෂා සංස්කරණය - නාලක ජයසේන

හැඳින්වීම

සමකාලීන සමාජයේ ඕටිසම් ලක්ෂණ වලින් පෙළෙන දරුවන් සංඛ්‍යාව ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වුවද ඕටිසම් පිළිබඳව මෙරට පුද්ගලයින් තුළ පවතින දැනුම්වත්භාවය ඉතාම අල්ප බව පෙනී යයි. ඕටිසම් යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ කුමක් ද? ඕටිසම් ලක්ෂණ පවතින දරුවෙක් හඳුනා ගන්නේ කෙසේ ද? ආද වශයෙන් පුද්ගලයෙකුගෙන් ප්‍රශ්න කරනු ලැබුවහොත් බොහෝ පුද්ගලයින් ඒ පිළිබඳ පිළිතුරු දීමේදී හෝ අදහස් දැක්වීමේදී යම් දුෂ්කරතාවයන්ට මුහුණ දෙන බව පෙනී යයි. නැතහොත් බොහෝ පුද්ගලයින්ගේ පිළිතුර වන්නේ අපට ඒ පිළිබඳ අදහසක් නැති බවයි. ඊට අමතරව නිවැරදි හා ප්‍රමාණවත් දැනුමක් නොමැති ඇතැම් පුද්ගලයින් මෙම රෝගී තත්ත්වයෙන් පෙළෙන දරුවන් සඳහා නොයෙකුත් වැරදි සහගත හඳුන්වාදීම් සිදු කරනු ලබයි. කෙසේ වෙතත් ඕටිසම් හැඳින්වීම සඳහා මනෝවිකෘතිකභාවය හා ස්වේච්ඡාභාවය යන නාම ද භාවිතා කරයි. මේ සඳහා කිනම් නමක් භාවිතා කළ ද අප සමාජයේ මෙම තත්ත්වය පිළිබඳ ඇති දැනුවත්භාවය හා ඒ පිළිබඳ දක්වන උනන්දුව පිළිගත හැකි මට්ටමට වර්ධනය වී නොමැත. එබැවින් පළමුවෙන්ම සමාජ වැඩකරුවෙකු (Social Worker) විසින් සිදු කළ යුත්තේ ඕටිසම් පිළිබඳ සමාජයේ දැනුවත්භාවය වැඩි කිරීමට පෙළගැසීමයි.

නුතන ලංකා සමාජය තුළ ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන දරුවන් තිස්දහසකට අධික සංඛ්‍යාවක් ජීවත්වන බවක් සෑම දරුවන් අනුකූන් දෙනෙකුගෙන් එක් දරුවෙකු ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන අයෙකු බවත් පෙන්වා දී ඇත (ලියනගේ,2015). එම නිසා මෙරට සමාජය තුළ ද ඕටිසම් ක්‍රමයෙන් හිස ඔසවනවා පමණක් නොව ඒ හේතුවෙන් ම විවිධ සමාජ ගැටලු පැන නැගෙමින් ඇත. ඕටිසම් දරුවෙකු ජීවත් වන පවුලක දෙමාපියන්ට මුහුණපාන්නට සිදුවන දුෂ්කරතා මොනවා ද? එම පවුලේ අනෙක් සමාජිකයන්ට මුහුණ දීමට සිදුවන අසීරුතා මොනවා ද? ඕටිසම් දරුවෙකු සමාජයට අනුවර්තනය කරගන්නේ කෙසේ ද? එම දරුවා වෙනුවෙන් සමාජය විසින් සිදුකළ යුතු කාර්යභාරය සහ යුතුකම් මොනවාද? යන ප්‍රශ්නවලට සාර්ථක විසඳුම් ලබා ගැනීමට අප උත්සහ කළ යුතුය. ඕටිසම් තත්ත්වය බලපාන්නේ එක් පුද්ගලයෙකුට නොවේ. එය මුළු පවුලට පමණක් නොව එයින් ඔබ්බට විහිදී ගොස් සමස්ථ සමාජයට බලපාන්නක් ලෙස සොයා ගෙන ඇත. නමුත් මෙරට පවුල් සංස්ථාව හා සමස්ත සමාජය ඕටිසම්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා තවමත් ක්‍රමානුකූලව සැකසී නැති බව පෙනී යයි. ඕටිසම් මගින් පවුල හා ප්‍රජාව ගමන් කරනු ලබන දිශානතිය වෙනස් කරනු ලබයි. එමෙන්ම එහි වෙසෙන සමාජිකයන් කිසිදිනෙක නොසිතූ විරූ තත්ත්වයන්ට මුහුණ දීම සඳහා අවස්ථාව උදා කිරීමට ඕටිසම් සමත් වෙයි. සමාජයේ මූලික ඒකකය වන පවුලට සම්ප ශ්‍රෝතින්ට යම් යම් අභියෝගවලට මුහුණ දීමට මේ නිසා සිදු වේ. ඕටිසම් මොළයේ වර්ධනය ආශ්‍රිතව ගොඩනැගුණු ගැටලුවක් වුවද එය පුද්ගලයෙකුගේ ජීවිතය පුරාම දිව යන තත්වයක් බව පෙනී යයි. මෙවැනි දරුවන්ගෙන් ඇතමෙකුට තම වැඩ කටයුතු ස්වාධීනව කරගෙන යාමට හැකි වුව ද ඇතැම් දරුවන්ට එසේ සිදු කිරීමට පහසු නොවේ. ඔවුන්ගේ සෑම කටයුත්තක්ම තවත් පුද්ගලයෙකු

විසින් අධීක්ෂණය කරමින් ඔවුන්ට උදව් කළ යුතු වේ. ඒ සඳහා ම පුද්ගලයෙකු කැප වී සිටිය යුතුය. එබැවින් මෙය සරල කරුණක් හෝ අබාධ තත්ත්වයක් ලෙස හෝ අපට තැකීමට නොහැකිය.

ඔටිසම්වලින් පෙළෙන දරුවෙකු සමාජයට අනුවර්තනය කරගැනීම සඳහා ද කැප වී කටයුතු කළ යුතු බව පෙනී යයි. ඔවුන්ගේ සන්නිවේදන කුසලතා වර්ධනය කිරීම, ඔවුන්ගේ හැසිරීම් රටා පිළිගත හැකි මට්ටමින් සකස් කිරීම, තමන්ගේ කටයුතු ස්වාධීනව කරගෙන යාමට පුහුණු කිරීම ආදිය සඳහා ඔවුන්ට උදව් කළ යුතුය. මෙහිදී ඔවුන් සඳහාම ස්ථාපිත කොට ඇති රාජ්‍ය, රාජ්‍ය නොවන හා පෞද්ගලික විශේෂ පාසල් මගින් සහ ඒවාහි සේවය කරන පළපුරුදු ගුරුවරුන්ගෙන් සහ උපදේශකවරුන්ගෙන් උදව් ලබා ගැනීම අනිවාර්යය වේ. ඇතැම් දෙමාපියන් තමන්ගේ දරුවන් මෙවැනි විශේෂ පාසලකට යොමු කිරීමට වැඩි කමැත්තක් නොදක්වයි. ඔවුන්ගේ දරුවන් ද අනෙක් සාමාන්‍ය දරුවන් ඉගෙනුම ලබන පෙර පාසලකට හෝ ප්‍රාථමික පාසලකට යොමු කරයි. එමගින් සිදුවන්නේ දරුවන්ගේ හැකියාවන් හා කුසලතාවයන් තවදුරටත් දුර්වල වීමක් බව ඔවුහු නොදනිති. මේ නිසා මෙවැනි දරුවන්ගේ දියුණුව හා වර්ධනය අපේක්ෂා කරන්නේ නම් දෙමව්පියන් විසින් අනිවාර්යෙන් ඔවුන්ව විශේෂිත පාසලකට යොමු කළ යුතුය. ඊට අමතරව ඔටිසම් ලක්ෂණ සමඟ වෙනත් රෝගී තත්ත්වයක් පවතින්නේ නම් ඒ පිළිබඳවත් අවධානය යොමු කළ යුතුය. මෙයින් පෙනී යන්නේ විවිධ වූ අපහසුතා මඟින් ඔටිසම් දරුවන්ගේ ජීවිතය පැටලුණු නුල් බෝලයක තත්ත්වයකට පත්වී ඇති බවයි. එබැවින් ඉහත සඳහන් කළ ගැටලු හා අපහසුතාවයන්ට මුහුණ දීම සඳහා ඔටිසම් දරුවන්ට මෙන්ම ඔවුන්ගේ පවුල්වල සාමාජිකයන් සඳහා ද සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම් අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ඔටිසම් දරුවන්, හැකියා සංවර්ධනය සහ එම දරුවන් නිසා පවුල් සංස්ථාවට සිදුවන බලපෑම පිළිබඳ සිදු කරන ලද ගුණාත්මක පර්යේෂණයකින් (Qualitative Research) ලබා ගත් තොරතුරු ආශ්‍රයෙන් මෙම ලිපිය සකස් කෙරේ. එහිදී ඔටිසම් දරුවන් සිටින පවුල් පහක් යොදා ගනිමින් එම පවුල්වල සිටින සාමාජිකයින් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා (Interviews), නිරීක්ෂණ (Observation) හා ප්‍රත්‍යක්ෂ අධ්‍යයනය (Case study) පැවැත්වීම මඟින් තොරතුරු රැස් කර ගන්නා ලදී. ඊට අමතරව ද්විතීයික මූලාශ්‍රය ද පරිශීලනය කිරීමට පර්යේෂකයාට සිදු විය.

ඔටිසම් යනු කුමක් ද?

ඔටිසම් (Autism) යන්න හැඳින්වීම සඳහා සිංහල භාෂාවේ පවතින වචනය වන්නේ මනෝවිකෘතිප්තභාවය හෝ ස්වේච්ඡතාවය යන්නයි. නමුත් භාවිතයේ පහසුව නිසා බොහෝ දෙනෙක් මෙය ඔටිසම් ලෙස හඳුන්වයි. ‘Autistic’ යන ඉංග්‍රීසි යෙදුමෙන් මනෝවිකෘතිප්තභාවයේ ලක්ෂණවලින් පෙළෙන්නන් යන අර්ථය ධ්වනිත කරයි. ‘Autism’ සහ ‘Autistic’ යන වචනයන්

බිඳි එන්නේ ශ්‍රීක වචනයක් වන 'Auto' යන වචනයෙන්ය. (Renee & Alli, 2019). 'Auto' යන වචනයෙන් 'තමන්', 'ස්වයං' යන සිංහල තේරුම ජනිත වේ. මෙලෙස විග්‍රහ කර බැලීමේදී ඕටිසම් යනු බාහිර ලෝකය සමඟ එක්වීමේ හැකියාව හීන කරන මානසික තත්ත්වයක් ලෙස සරලව හැඳින්විය හැක. ඕටිසම් සහ එහි ලක්ෂණ විවිධාකාර නම්වලින් හඳුන්වනු ලබයි. උදාහරණයක් ලෙස ASD (Autistic Spectrum Delay), PDD (Pervasive Developmental Delay) Asperger Syndrome, Childhood Disintegrative Disorder යන වර්ගීකරණයන් දැක්විය හැක. මේ කිනම් නාමයකින් හැඳින් වුවද එයින් ධ්වනිත වන්නේ මොළයේ වර්ධනය බැඳුණු සංකීර්ණ ආබාධයක් පිළිබඳවයි. ඕටිසම් යනු කුමක් ද? යන්න තවදුරටත් පැහැදිලි කරගැනීම සඳහා ඉදිරිපත් වී ඇති නිර්වචන කිහිපයක් මෙසේ දක්වමු.

Autism Science Foundation (n.d.) සඳහන් කරන ආකාරයට ඕටිසම් යනු පුද්ගලයෙකුගේ ජීවිත කාලය පුරාම සංවර්ධනය කළ යුතු ආබාධ තත්ත්වයකි. එය අනෙක් පුද්ගලයින් සමඟ සන්නිවේදනය කරන ආකාරයටත් අන්තර්සබඳතා පවත්වන අකාරයටත් සෘජුවම බලපානු ලබයි. ඊට අමතරව මෙය මගින් පුද්ගලයින්ට පවතින ලෝකය පිළිබඳ අවබෝධ කරගැනීමට ද දුෂ්කරතා ඇති කරනු ලබයි.

ලියනගේ (2015) නිර්වචනයට අනුව ඕටිසම් යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ, මනසේ සාමාන්‍ය වර්ධනයේ ඇති වන උභ්‍යතාවයක් නිසා ස්නායු පද්ධතියට බාධා ඇති වීමත් දරුවෙකුට තමන් අවට ලෝකය සමඟ සම්බන්ධතා ඇති කර ගැනීමට නොහැකි වීම හෝ ගැටලු සහිත හැසිරීම රටා පිළිඹිබු කිරීමයි.

ඉහත දක්වන ලද නිර්වචනවලින් පැහැදිලි වන්නේ ඕටිසම් යනු මොළයේ වර්ධනය හා සම්බන්ධ ආබාධ තත්ත්වයක් වන අතර ඕටිසම් ලක්ෂණ තිබෙන දරුවන්ට ඔවුන්ගේ සමාජ - සංස්කෘතික පරිසරය තේරුම් ගැනීමට අපහසු වන බවත්ය. මොවුන්ට අවට ලෝකය පිළිබඳව තේරුම් ගැනීමට අපහසු නිසා අනන්‍යත් සමඟ සබඳතා පැවැත්වීමටත් සමාජයට ගැළපෙන ආකාරයට අනුව හැසිරීම හැඩගස්වා ගැනීමටත් අසීරු වේ. එම නිසා මෙම දරුවන්ගේ කුසලතා සංවර්ධනය කළ යුතුය.

දරුවෙකු ඕටිසම් ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරන්නේ අවුරුදු 2ක් 3ක් පමණ කාලය ආරම්භ වීමත් සමඟ වන අතර එය අවසාන වන්නේ ජීවිතක්ෂයට පත්වීම මගිනි (Ada's Medical Knowledge Team, 2018). ගැහැනු දරුවන්ට වඩා පිරිමි දරුවන්ට ඕටිසම් වැළඳීමට ඇති ඉඩ කඩ වැඩිය. පර්යේෂණවලින් හෙළි වී ඇත්තේ ගැහැනු දරුවන්ට වඩා කුන් ගුණයක බලපෑමක් පිරිමි දරුවන්ට ඕටිසම් වැළඳීම සඳහා අවධානමක් ඇති බවයි (National Autistic society, n.d.). මෙහි සුවිශේෂත්වය වන්නේ සෑම ජාතියකම, වාර්ගික කණ්ඩායමක් සහ සමාජ සමූහයකම ඕටිසම් තත්ත්වය දැකිය හැකි වීමයි. නිවුන් දරුවන් කුළ ද මෙම තත්ත්වය ඇති වීමට වැඩි ඉඩක් පවතී. නමුත් සහෝදර - සහෝදරියන් අතර මෙම බලපෑම සඳහා 3% - 10% ක පරතරයක අවධානමක්

ඇති බව තවදුරටත් සොයා ගෙන ඇත (National Institute of Mental Health, 2015). ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන සෑම පුද්ගලයෙක් තුළම එකිනෙකට පොදු වූ සුවිශේෂ ලක්ෂණ දක්නට ලැබේ. ඔවුන්ගේ දෘශ්‍ය හැකියා, සංගීතමය හැකියා, අධ්‍යාපනික හැකියා සුවිශේෂී ලෙස උරුම වී ඇත. ඇස්පර්ජර් සින්ඩ්‍රෝම්/සහලක්ෂණය (Asperger Syndrome) ඕටිසම්වල තවත් ස්වරූපයකි. මෙම සංකල්පය ඉදිරිපත් කළ හැන්ස් ඇස්පර්ජර් (Hans Asperger) නම් මනෝවිද්‍යාඥයාගේ අදහස වන්නේ මොවුන් විශේෂ හැකියාවන්ගෙන් සහ උසස් බුද්ධි මට්ටමකින් පසුවන්නන් බවය. නමුත් ඔවුන් කථනමය, භාෂණය සහ තේරුම් ගැනීම තුළ දී විවිධ අපහසුතාවලින් යුක්ත වේ. මොවුන්ගේ හැකියා මෙන් ම ආබාධිත තත්ත්ව ද එකිනෙකට වෙනස් විය හැකිය. (Autism Society, 2015). ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන දරුවන් විවිධ අපහසුතාවලින් පෙළෙන අතර ඒවා ඔවුන්ට සෘජුවම බලපෑම් එල්ල කරනු ලබයි. ඇතැම් දරුවන්ට ස්වාධීනව තම ජීවිතය පවත්වාගෙන යාමට හැකියාවක් පවතින අතර ඇතැම් දරුවන්ට ඔවුන්ගේ ජීවිතය කාලය පුරාම සහයක පුද්ගලයකුගේ උදව් අවශ්‍ය වේ. ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන දරුවන් මේ ලෝකය පිළිබඳව දැක්වෙන්නේ වෙනත් ආකාරයකින්ය. අනෙක් පුද්ගලයින්, විවිධ ස්ථාන හා සිදුවීම් පිළිබඳව තේරුම් ගැනීමේ දී ඔවුන් ගැටලුකාරී තත්ත්වයකට පත්වේ. ඇතැම්විට ඔවුන් අනෙක් පුද්ගලයින් හා සමාජය කෙරෙහි බියෙන් පසු විය හැකිය. ඔවුන්ට සමාජ ජීවිතය සහ තමන්ගේ පවුල පිළිබඳව තේරුම් ගැනීමට අපහසු වන අතර අනෙක් පුද්ගලයන්ට වඩා ඔවුන් වෙනස්ය යන්න පවා වටහා ගැනීමට මෙම දරුවන්ට අපහසුය. එබැවින් සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම මගින් ඔවුන්ට උදව් කිරීම, ඔවුන්ව වෙනස් කිරීම හා ඔවුන් ජීවත්වන සමාජ-පරිසරය වෙනස් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කටයුත්තක් වී ඇත.

දරුවන් තුළ ඕටිසම් ලක්ෂණ ඇතිවීමේ හේතු සාධක

සමාජ සම්බන්ධතා පවත්වාගෙන යාම, වාචික හා වාචික නොවන සන්නිවේදන භාවිත කිරීම සහ පුනර්වර්තී හැසිරීම් රටාව පවත්වාගෙන යාම ආදී ක්ෂේත්‍ර තුළ ප්‍රධාන දුෂ්කරතා මොවුන් තුළ දැකිය හැකිය. බුද්ධිමය වශයෙන් පවත්නා ආබාධ ඇති වීම, ශරීරයේ වලන පවත්වාගෙන යාමට අපහසු වීම, කායික සෞඛ්‍ය ගැටලු (නින්ද නොයාම, ආහාර අරුචිය ආදිය) මතු වීම ඕටිසම් සමග මතු වෙයි. ඕටිසම් සඳහා බලපාන හේතු සාධක හඳුනාගැනීම තවමත් පර්යේෂණ මට්ටමින් සිදු වෙයි. නමුත් පර්යේෂකයින් ප්‍රකාශ කරන්නේ ජානමය හා පාරිසරික සාධකවල එකතුව තුළින් මොළයේ වර්ධනය වෙනස් වීම තුළින් ඕටිසම් තත්ත්වය ඇතිවන බවයි (ලියනගේ,2015). ඕටිසම් ඇති වීම සඳහා ළමුන් ඇති දැඩි කරන ආකාරයත්, සමාජ සම්බන්ධතා පවත්වන ආකාරයත් හේතු වන්නේ නැත. විශේෂයෙන් සමාජ දැනුම්වත් කළ යුතු කරුණක් වන්නේ ඕටිසම් තත්ත්වය ඇතිවන්නේ එම දරුවන්ගේ හෝ දෙමාපියන්ගේ වරදක් නිසා නොවන බවයි. ඕටිසම් ඇති වීම සඳහා බලපාන සාධකයක් පූර්ව මොළයේ වර්ධන කාලය දක්වා ම දිව යයි. නමුත් ඕටිසම් ලක්ෂණ පූර්ණ වශයෙන් පෙන්නුම් කරන්නේ දරුවකු අවුරුදු 02ත් 03ත් අතර වයසකට එළඹීමත් සමඟ බව පිළිගැනීමයි ^Ada’s Medical Knowledge

Team" 2018&' ඕට්සම් ඇති වීමට බලපාන හේතු සාධක පිළිබඳ විවිධ වෛද්‍යවරුන් සහ මනෝවිද්‍යාඥයින් විසින් අදහස් ප්‍රකාශ කොට ඇති අතර එවැනි හේතු සාධක කිහිපයක් මෙසේ දක්වමු.



- ප්‍රවේණියෙන් උරුම වන ජානවල බලපෑම
- ආහාරයට ගන්නා කෑම වර්ග
උදා: කෘත්‍රීම හා ක්ෂණික ආහාර
- වෛද්‍ය ප්‍රතිකාරවල බලපෑම
උදා: ඇතැම් එන්නත් මගින්
- පරිසර දූෂණය
උදා: වාතය, ජලය, ගොඩබිම ආදිය
- දරුවා පිළිසිඳ ගැනීමේ දී මවගේ හා පියාගේ වයස
- ගැබ්ණි කාලයේ දී ඇතිවන මාතෘක රෝග
- දරුවා මව් කුසින් බිහිවන අවස්ථාවේ දී ඇති වන ගැටලුකාරී තත්ත්වයන්
උදා: දරුවාගේ මොළයට අවශ්‍ය වන ඔක්සිජන් ප්‍රමාණය අඩු වීම.
- මානසික ආතතිය

(ලියනගේ, 2015)

මිනිසා විසින් නිර්මාණය කරගත් සෞඛ්‍යමය ගැටලු, පාරිසරික ගැටලු සහ පරිභෝජන හා ජීවන ගැටලු මෙම රෝගී තත්ත්වය ඇති වීමට සෘජුවම බලපා ඇති බව ඉහත සඳහන් සාධකයන් තුළින් මනාවට පැහැදිලි වේ.

ඕට්සම් ලක්ෂණ සහිත දරුවන්ගේ හැසිරීම් රටා

දරුවෙකුගේ ඕට්සම් ලක්ෂණ එකවර හඳුනා ගැනීම සඳහා ඇතමෙකුට අසීරු විය හැකිය. දරුවෙකු උපතින් පසු මුල් මාස කිහිපය තුළ පෙන්නුම් කරන අසාමාන්‍ය හැසිරීම් රටා පිළිබඳව දෙමාපියන් අවධානයෙන් සිටීම වැදගත් වේ. සාමාන්‍ය දරුවෙකුට නම් මවගෙන් කිරි උරා බීමට මනා හැකියාවක් පවතී. නමුත් ඕට්සම් දරුවෙකු එලෙස නොවන අතර ඔවුන්ගේ මුඛයේ මාංශ පේශී කිරි උරා බීම සඳහා සුදානම් නැත. ඊට අමතරව දරුවා රාත්‍රී කාලයේ දී නිදා නොගෙන දිවා කාලයේ දී හොඳින් නිදා ගන්නේ නම් ඒ පිළිබඳව අපගේ අවධානය යොමු කළ යුතුය. දරුවාට මාස 4ක් 5ක් පමණ වයසට පැමිණීමේ දී ඔහු /ඇය අප දෙස බලා සිනාසිය යුතු අතර පසුව දරුවා කතා කිරීමට උත්සහ දැරිය යුතුය. එසේ නොවන්නේ නම් ගැටලුවකි. ඉන් පසුව එළඹෙන කාලයේ දී දරුවා දණ ගාමින් ඇවිදීම කළයුතු අතර එය තුළ ද රිද්මයක් තිබිය යුතුය. නමුත් ඕට්සම් දරුවා තුළින් පෙන්නුම් කරන්නේ ප්‍රථමයෙන් හිඳගෙන ඉන් අනතුරුව එකවරම නැගිටීමට උත්සහ දැරීමයි. එසේම පවුලේ සිටින පුද්ගලයින් හඳුනා ගැනීමට දරුවා

සමත් විය යුතු අතර විශේෂයෙන්ම දෙමාපියන් හඳුනා ගැනීමට හැකියාව තිබිය යුතුය. දෙමාපියන් හඳුනා ගැනීමට නොහැකි නම් එම දරුවා තුළ යම් ගැටලුවක් පවතී. ඊට අමතරව දෙමාපියන්ව ඇමතීමට, සමීප ඥාතීන්ගේ නාමයන් ඇමතීමට සහ සෙල්ලම් බඩුවල නාමයන් පැවසීමට ක්‍රමයෙන් දරුවෙකුට හැකි විය යුතුය. සුදුසු වයසේ දී වචන උච්චාරණය නොකිරීම ද ඕටිසම් දරුවන්ගේ ලක්ෂණයකි. මෙවැනි ඇතැම් දරුවන් ඔවුන්ගේ ශරීරය සහ ඔප්ව ස්පර්ශ කරනවාට අකමැති වන අතර කොණ්ඩය කැපීම සඳහා ඉඩ ලබා නොදෙයි. කොණ්ඩය කැපීම සඳහා ඉඩ ලබා නොදෙන සෑම දරුවෙකුටම ඕටිසම් ලක්ෂණ පවතින බව මෙයින් අදහස් නොකෙරේ. ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන දරුවන් අන්‍යයන්ව අනුකරණය කිරීම සඳහා පෙළඹෙන්නේ නැත. බොහෝවිට සාමාන්‍ය දරුවන් දෙමාපියන් සහ අනෙකුත් සහෝදර-සහෝදරියන් සිදු කරන දේවල්, ක්‍රියාකාරකම් කිරීමට උත්සහ ගන්නා බව පෙනී යයි. මෙහිදී අවධාරණය කළයුතු වැදගත් කරුණක් වන්නේ ඉහත සාකච්ඡා කරන ලද ලක්ෂණ සියල්ලම සෑම දරුවෙක් තුළම එකම ආකාරයකින් දක්නට නොලැබුණ ද විවිධ පරාස තුළ හා වෙනස් වූ මට්ටම් තුළ විවිධ ලක්ෂණ විහිදී යා හැකි බවයි.

දරුවෙකුගෙන් දරුවෙකුට ඕටිසම් ලක්ෂණ වෙනස් වේ. ඇතැම් ලක්ෂණ ඔවුන්ට සුවිශේෂී වේ. මනෝවෛද්‍යවරුන් සහ මනෝවිද්‍යාඥයින් විසින් ඕටිසම්වලින් පෙළෙන දරුවෙකු තුළ දැකිය හැකි ගති ලක්ෂණ පිළිබඳ විග්‍රහයක් කර ඇති අතර ඒවා කිහිපයක් මෙසේ දක්වමු.

- යම් පුද්ගලයෙක් දෙස එක එල්ලේ නොබලයි. ඇසට ඇස නොගැටෙයි. මුහුණ දෙස බලා කතා නොකරයි.
- වචන නැවත නැවත උච්චාරණය කරයි. ගිරවෙකු මෙන් එකම වචනය ප්‍රකාශ කරයි. අප අහන ප්‍රශ්නය ඔවුන් නැවත කියයි.
- එකම මාතෘකාව, එකම කටයුත්ත කෙරෙහි සිත යොමු කොට එහි ඇලී-ගැලී සිටියි. උදාහරණයක් ලෙස දරුවා වාහනවලට කැමති නම් සෑම වෙලාවෙම වාහන ගැන කථා කරයි.
- විවිධත්වයට අකමැති වීම, ඒකකාරී වීම, දින වර්ෂාවකට අනුව එකම රටාවකට ජීවත් වීම.
- ඇතැම් ශබ්දවලට බියක් හෝ ආශාවක් දැක්වීම.
 උදා : ශබ්ද නගන සෙල්ලම් බඩුවලට කැමති වීම.
 බ්ලෙන්ඩරයේ ශබ්දයට අකමැති වීම.
- නිර්මාණාත්මක ක්‍රීඩා කිරීමේ හෝ රඟපෑමේ දක්ෂතාවය අල්ප වීම.
 උදා: සෙල්ලම් බඩු පේළියට තැබීම
 වාහනවල රෝද කැරකවීම
- අනෙක් සම්බන්ධතාවයක් පෙන්වුම් නොකරයි. හුදකලාව සිටීමට ප්‍රිය කරයි.
 උදා: අනෙක් දරුවන් සමඟ සෙල්ලම් නොකරයි.
- උචිත නොවන අයුරින් හැසිරීම සහ එකම ස්ථානය රැඳී නොසිටීම.
 උදා : උචිත නොවන අයුරින් සිනා සීම හා ආසනවල ඉඳ ගැනීම.

- භ්‍රමණය වන වස්තූන් කෙරෙහි ආකර්ශනයක් පැවතීම.
උදා : විදුලි පංකාව සහ සෙල්ලම් බඩුවල රෝද වලනය දෙස බලා සිටීම.
- විශේෂ අභිරුචියක් හෝ හැකියාවක් පැවතීම.
උදා : ලුණු රසැති ආහාරවලට ප්‍රියතාවයක් පැවතීම.
ගායනය, වාදනය සහ චිත්‍ර ඇඳීම සඳහා සුවිශේෂ හැකියාවක් පැවතීම.
- යමක් ඉගැන්වීමට අපහසු වීම, අන්‍යයන්ගේ අදහස් තේරුම් ගැනීමට අපහසු වීම, තම අදහස ප්‍රකාශ කිරීමට නොහැකි වීම සහ සිතීමේ ශක්තිය හීන වීම.
- අධික ලෙස කෝපයට පත් වීම සහ අන්‍යයන්ට හිංසා කිරීම.
උදා : කොතීන්තීම, සපා කෑම, කොණ්ඩෙන් ඇඳීම, පහර දීම වැනි වර්‍යා සිදුකිරීමට පෙළඹීම.

(Ada’s Medical Knowledge Team, 2018)

ඕටිසම් ලක්ෂණ මූලදී හඳුනා ගැනීම තුළින් එම දරුවන්ට පූර්ව මැදිහත්වීමේ කටයුතු සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහා යොමු කළ හැකි අතර ඔවුන්ගේ හැසිරීම් රටාව විකිත්සාවට ලක් කිරීම තුළින් මෙහි ප්‍රතිවිපාක අඩු කරගත හැකිය. මේ නිසා ඕටිසම් පිළිබඳ සමාජය දැනුවත්වත් කිරීම සමාජ වැඩකරුවන්ගේ කාර්යභාරයක් වන අතර එහි දී ඔවුන්ට ඕටිසම් තත්ත්වයෙන් පෙළෙන දරුවන්ට හා ඔවුන් නියෝජනය කරන පවුල් සංස්ථාවට සහාය විය හැකිය.

ඕටිසම් දරුවන් මුහුණපාන අපහසුතා

බොහෝ පුද්ගලයින්ට ඕටිසම් ගති ලක්ෂණ එකවරම හඳුනාගැනීමට අපහසුය. විශේෂයෙන්ම ඇතැම් දෙමාපියන් සිතන්නේ තම දරුවා දඟකාර හැසිරීම් රටාවලින් යුක්ත බවක් ඔහුට/ඇයට ඇතැම් දේවල් තේරුම් ගැනීමට ශක්තිය නොමැති බවක් කියාය. ඔබගේ දරුවෙකු සුදුසු කාලයේ දී වචන උච්චාරණය නොකරන්නේ නම්, සංවාද දිගින් දිගටම කරගෙන යාමට අසමත් වන්නේ නම් ඒ දරුවා ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙනවා විය හැකිය. එමනිසා දෙමාපියන් තම දරුවාගේ කායික වර්ධනය මෙන් ම හැකියා වර්ධනය පිළිබඳව ද අවධානයෙන් සිටිය යුතුය. ඕටිසම් දරුවන් මුහුණපාන අපහසුතා එකිනෙකාට වෙනස් වේ. ඇතැම් අපහසුතා දරුවාටම ආවේණික වේ. කෙසේ වෙතත් මෙම දරුවන්ට මුහුණපාන්නට සිදුවන අපහසුතා ප්‍රධාන වශයෙන් ආකාර 03 කින් යුක්ත වේ. එනම්,

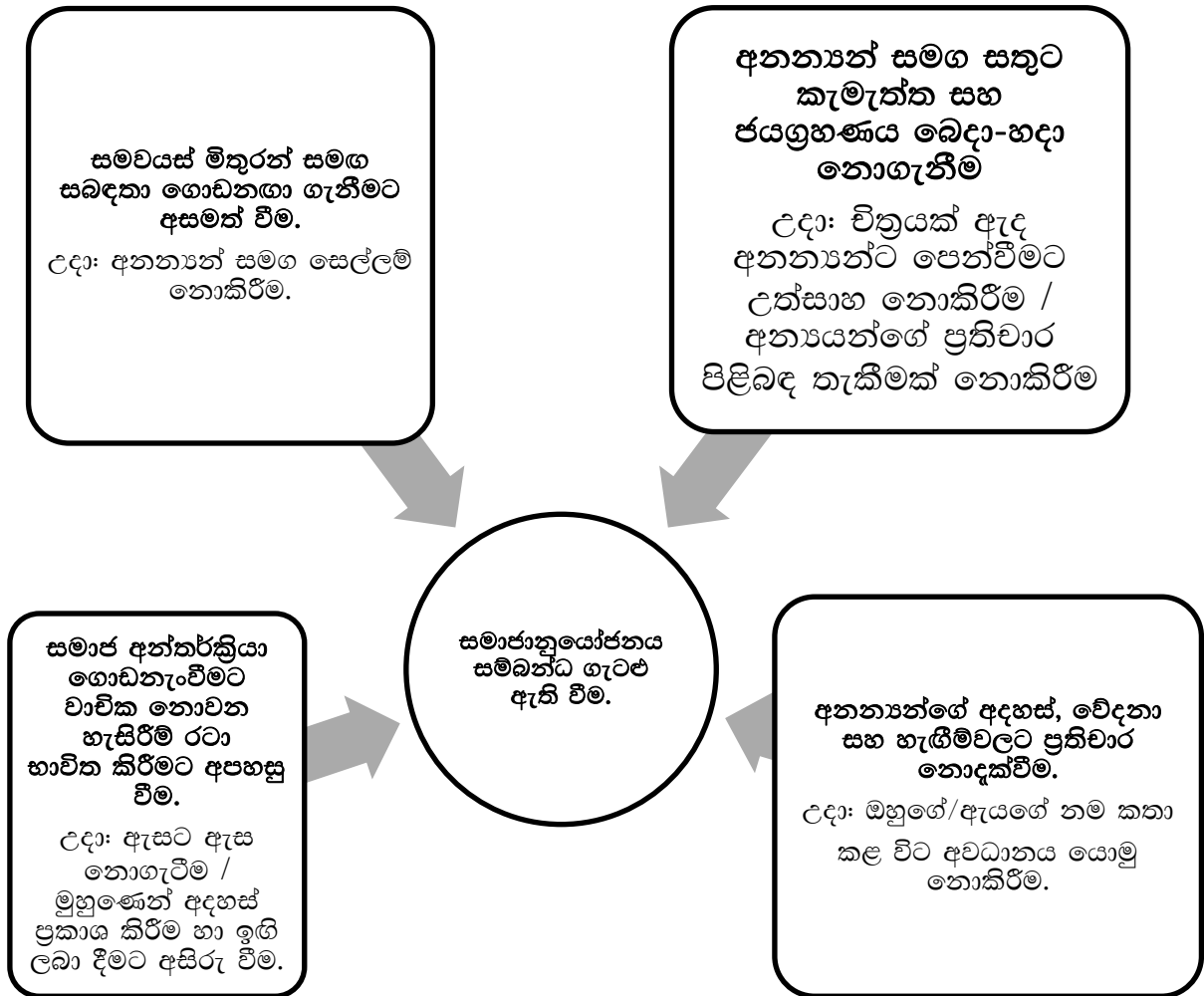
01. සමාජානුයෝජනය සම්බන්ධ ගැටලු ඇති වීම.
02. සන්නිවේදන කුසලතා දුර්වල වීම
03. පුනර්වර්තී හා අනම්‍ය හැසිරීම් රටාවලින් යුක්ත වීම.

(The National Autistic Society, 2017)

ඉහත සඳහන් කළ ප්‍රධාන අපහසුතාවයන් සමඟ තවත් බොහෝ අපහසුතා ඇති වෙයි. එබැවින් මෙම දරුවන් මුහුණපාන දුෂ්කරතාවයන් පිළිබඳව තවදුරටත් පැහැදිලි කර ගැනීම වටී.

සමාජානුයෝජනය සම්බන්ධ ගැටලු ඇති වීම.

මෙම දරුවන් සමාජයට අනුගත කිරීම සඳහා දෙමාපියන්ට දැඩි වෙහෙසක් දැරීමට සිදුවේ. සමාජය පිළිගත් සාරධර්ම, අගය, ප්‍රතිමාන සහ සිරිත්-විරිත් ඔවුන් තුළ රෝපණය කිරීමට අපහසුය. මේ නිසා පහත සඳහන් අයුරින් සමාජානුයෝජනය සම්බන්ධ ගැටලු ඇති වේ.



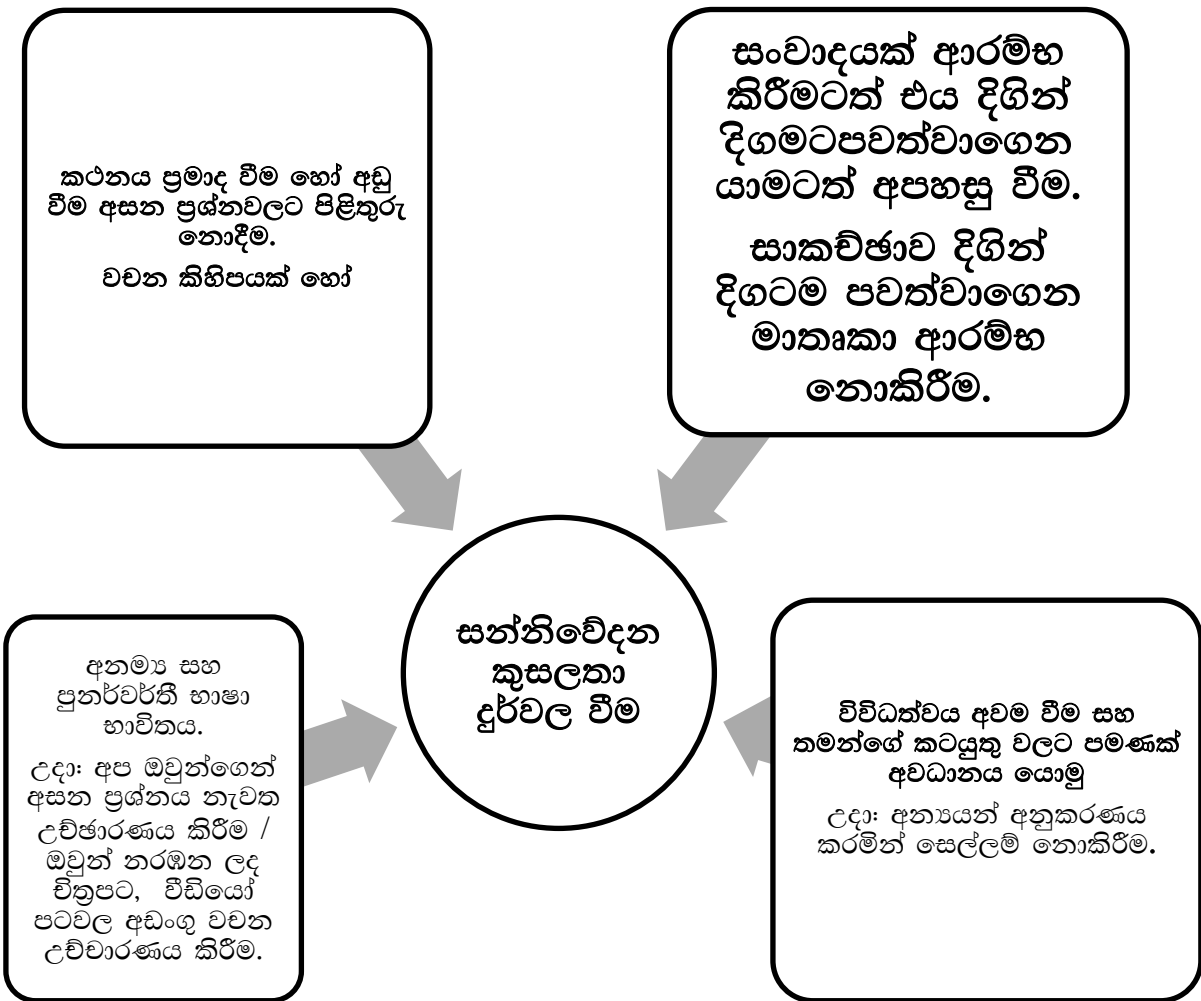
(කෙණ්දු පර්යේෂණ, 2019)

සමාජානුයෝජන ක්‍රියාවලිය ස්වභාවයෙන් සිදු වන්නේ නැත. සමාජයට ගැළපෙන අයුරින් අනුගතවීම සඳහා දරුවන්ට එය ඉගැන්වීමට සිදු වෙයි. ඕටිසම් දරුවන්ට සමාජයේ පවතින සම්ප්‍රදාය , පිළිගැනීම්, වටිනාකම් තේරුම් ගැනීමට නොහැකිය. ආහාර අනුභව කිරීම,

පුටුවක අසුන් ගැනීම, ස්නානය කිරීම, වැසිකිළි භාවිතා කිරීම ආදිය පිළිබඳ ඔවුන් හැඩ ගැසෙන්නේ නැත. අනුකරණය හා නිරීක්ෂණය මගින් ඒවා නැවත නැවත ඉගැන්වීමෙන් පුරුදු කළ යුතුය. ඔවුන් අන්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කිරීමට හා ඇසුරු කිරීමට වැඩි කැමැත්තක් නොදක්වයි. හුදකලාව කාලය ගත කිරීමට ප්‍රිය කරයි. ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා, හැඟීම් සහ චිත්තවේග අන්‍යයන්ට ප්‍රකාශ කිරීමට අපහසු වන අතර අන්‍යයන්ගේ හැඟීම්, චිත්තවේග හඳුනා ගැනීමටත් තේරුම් ගැනීමටත් අපහසු වේ. මොවුන්ට අනෙක් පුද්ගලයන් දන්නා දේවල් පිළිබඳවත්, සිතන දේවල් පිළිබඳවත් අනුමාන කිරීමට නොහැකිය. මිනිසුන් හඳුනා ගැනීමටත් ඔවුන්ගේ හැසිරීම් රටා පුරෝකථනය කිරීමටත් අපට සමාජ පරිකල්පනය (Social Imagination) උදව් වේ. නමුත් ඕටිසම් දරුවන්ට එසේ කිරීම දුෂ්කරය. මිලගට සිදුවන්නේ කුමක් දැයි කියා අනාවැකි පළ කිරීමටත් අනුමාන කිරීමටත් නොහැකිය. අවධානම හා භයානකම යන සංකල්ප ගැන අවබෝධයක් නැති නිසා මොවුන් පිළිබඳ සැලකිල්ලෙන් කටයුතු කළ යුතුය. අනාගතය සැලසුම් කිරීමටත් වෙනස්වීම්වලට හැඩගැසීමටත් හැකියාව ඇත්තේ අඩු ප්‍රමාණයකි (Autistic Science Foundation, n.d). අලුත් දේවල්වලට සහ නුපුරුදු අවස්ථාවලට මුහුණ දීමට ඇත්තේ අඩු ධෛර්යයකි. සමාජ පරිකල්පනය අඩු මට්ටමක පැවතිය ද මොවුන්ට සම්පූර්ණයෙන් පරිකල්පනය නැතැයි කිව නොහැකිය. මන්ද ඔවුන් විත්‍ර ඇඳීම, ලේඛන කලාවේ නිරත වීම, සංගීතය හැදෑරීම සඳහා යම් ආකාරයකින් නිර්මාණශීලී වන බැවිනි. ඕටිසම් දරුවන් ජීවත් වන්නේ ඔවුන්ගේ ලෝකය තුළය. එබැවින් ඔවුන් සමාජයට අනුගත කිරීමට පවුලේ සමාජකයින්ගේ, ගුරුවරුන්ගේ, ශ්‍රෝතීන්ගේ හා අසල්වැසියන්ගේ දායකත්වය ලබාගැනීමට සමාජ වැඩකරුවන් උනන්දු විය යුතුය.

සන්නිවේදන කුසලතා දුර්වල වීම

ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන දරුවන් මුහුණ දෙන තවත් අපහසුතාවයක් ලෙස මෙය හඳින්විය හැකිය. මනා අන්තර්සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනගා ගැනීමටත්, දැනුම රැස්කර ගැනීම සඳහා ඉගෙන ගැනීමටත් අවශ්‍ය කරන ප්‍රධානතම සාධකය වන්නේ සන්නිවේදනයයි. පුද්ගලයින්ට එකිනෙකා හඳුනාගැනීමටත් අදහස් හුවමාරු කරගැනීමටත් හැකි වන මාධ්‍ය ලෙස ද මෙය හඳින්විය හැක. පුද්ගලයින් අතර සන්නිවේදනය කිරීම සඳහා වචන, සංඥා, ශබ්ද හා හැසිරීම් රටා භාවිතා කරනු ලබයි. ඕටිසම් දරුවෙකුගේ සන්නිවේදන කුසලතා දුර්වල මට්ටමක පවතින අතර ඒ හේතුවෙන් ඔවුන්ට තවත් ගැටලු රාශියකට ඔවුන්ට මුහුණ දීමට සිදු වේ. ඒවා පිළිබඳ විග්‍රහයක් පහත සඳහන් සටහන් තුළින් දැක්වේ.



(කේෂ්ත්‍ර පර්යේෂණ, 2019)

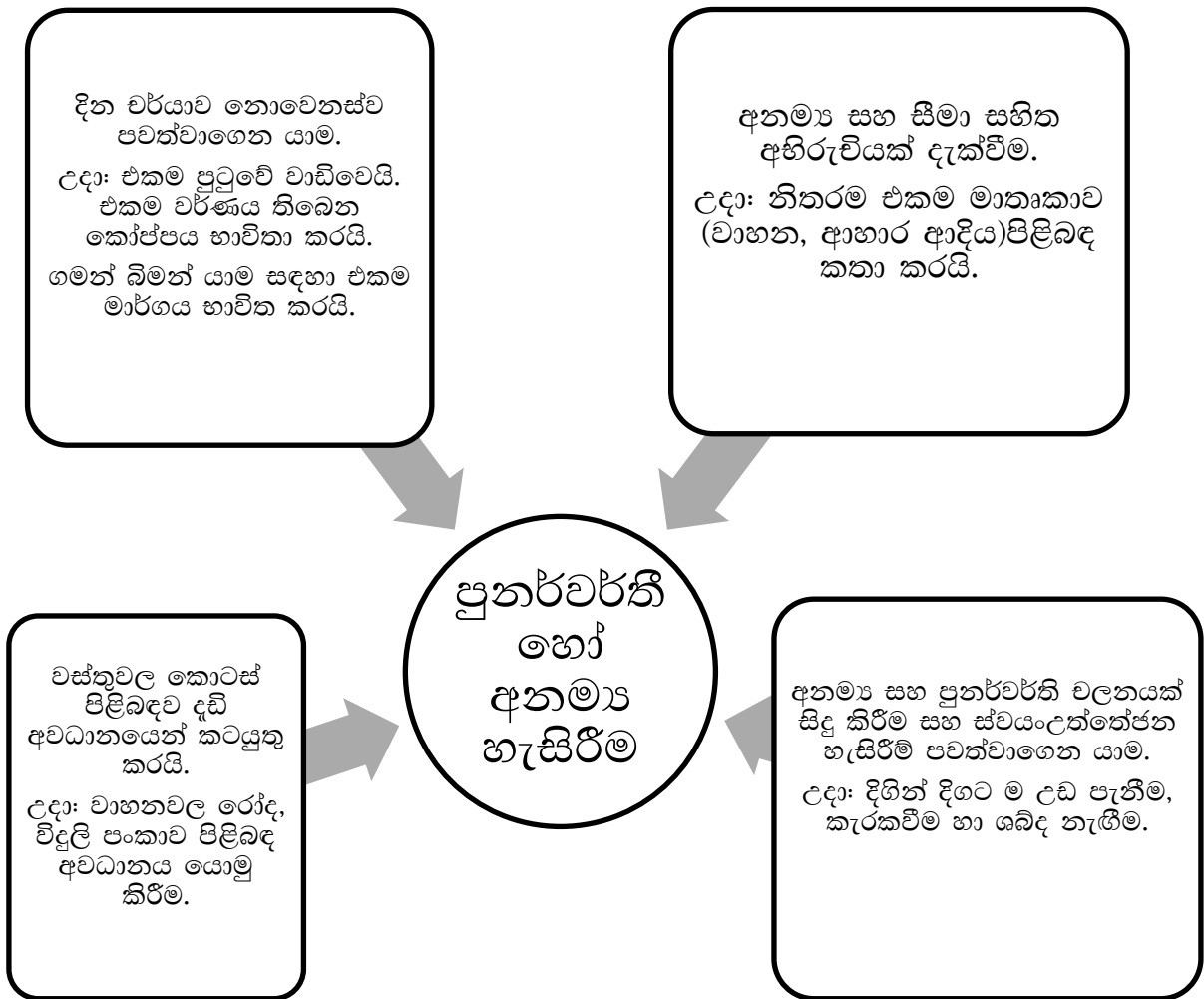
මොවුන්ගේ ශරීර භාෂාව (Body Language) ඉතාම ආගන්තුක වේ. වාචික හා වාචික නොවන භාෂාව තුළ ද ගැටලු පවතී. භාෂාව හඳුනා ගැනීමේ හැකියාව ඉතා අඩුය. පුද්ගලයෙක් පැවසූ වචනය නැවත හඳුනා ගැනීමටත්, නැවත භාවිත කිරීමටත්, ඔවුන්ට අපහසුය. මුහුණේ ඉරියව් පෙන්වීම, හැඟීම් ප්‍රකාශ කිරීමටත්, හඬෙහි විලාසය පාලනය කිරීමටත් මෙම දරුවන් පෙළඹෙන්නේ ඉතා අඩු වශයෙන්ය. ඊට අමතරව ඇනුම් පද, උපහාස හා විහිළු - තහළු හඳුනා ගැනීමට අසමත් වේ. සමහර ඕටිසම් දරුවන් කතා නොකර සිටිනවා හෝ අඩුවෙන් කතා කරනවා විය හැකිය. ඔවුන්ට අප කථා කරන දේවල් තේරුම් ගැනීමට හැකි වුවද ඇතැම්විට ඔවුන් පිළිතුරු දීමට හෝ නැවත කතා කිරීමට හෝ වැඩි කැමැත්තක් නොදක්වයි. ඒ සඳහා ඔවුන් විකල්ප ලෙස දෘශ්‍ය සංඛේත හෝ සංඥා භාෂා උපයෝගී කර ගනී. ඇතමුන්ට භාෂා හැකියාව තිබුණ ද සංවාදයක් දිගින් දිගටම කරගෙන යාමට හැකියාවක් නොමැත. මෙම දරුවන් තුළින්

ඉස්මතු වන තවත් ලක්ෂණයක් වන්නේ යම් පුද්ගලයකු පවසන වචන හා වාක්‍ය ඔවුන් නැවත උච්චාරණය කිරීමයි.



පුනර්වර්තී හෝ අනම්‍ය හැසිරීම (Recurent and Inflexible Behaviour)

ඕට්සම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන දරුවන් මුහුණපාන තවත් අපහසුතාවයක් ලෙස මෙය හැඳින්වීමට හැකිය. හැසිරීම යනු බාහිර හෝ අභ්‍යන්තර උත්තේජනවලට පුද්ගලයෙකු විසින් හෝ කණ්ඩායමක් විසින් හෝ දක්වන ක්‍රියාවක් හෝ ප්‍රතික්‍රියාවක් ලෙස සරලව විග්‍රහ කිරීමට හැකිය. තවදුරටත් පැහැදිලි කරන්නේ නම් ක්‍රියාවකට හෝ උත්තේජනයකට පුද්ගලයෙකු විසින්, පරිසරයට දක්වන ප්‍රතික්‍රියාව හැසිරීම ලෙසින් හැඳින්විය හැකිය. සමාජයේ ජීවත්වන ආකාරය, අන්‍යයන් සමඟ අන්තර්සම්බන්ධතා පවත්වන ආකාරය, සන්නිවේදනය කරන ආකාරය, තමන්ගේ අවශ්‍යතා ඉටු කර ගන්නා ආකාරය, ගැටලුවකට විසඳුම් සොයන ආකාරය හැසිරීම් තුළින් පිළිබිඹු වේ. මෙලෙස හැසිරීම් පවත්වාගෙන යාමේ දී ඕට්සම් දරුවන් මුහුණපාන්න සිදුවන දුෂ්කරතා කිහිපයක් හඳුනාගත හැකිය. ඒවා පහත දැක්වෙන සටහනින් විස්තර කෙරේ.



(කේෂ්ත්‍ර පර්යේෂණ, 2019)

ඕටිසම් දරුවන් මුහුණපාන ප්‍රමුඛ ගැටලුවක් ලෙස සමාජය පිළිගත් ආකාරයට හැසිරීම් පවත්වාගෙන යාමට නොහැකි වීම දැක්විය හැකිය. ඔවුන්ට අවස්ථාව අනුව, ස්ථානය අනුව පුද්ගලයාට අනුව හැසිරීම් පවත්වාගෙන යාමටත්, හැසිරීම් රටා වෙනස් කිරීමටත් දුෂ්කරය. සෑම විටම එකම හැසිරීම් රටාව පවත්වාගෙන යන අතර ඔවුන්ගේ දින වර්ෂාව වෙනසකට ලක් වූ විට ඔවුන් කලබලයට හෝ කෝපයට පත් විය හැකිය. ඇතැම් දරුවන් එකවරම බඩු පොළොවේ ගැසීම, බිත්තිවලට හා දොර - ජනෙල්වලට අතින් පහර දීම, එක සැණින් දිව යාම, සෝෂාකාරී ලෙස කැගැසීම, අනන්‍යන්ට පහර දීම වැනි දඩබ්බර හැසිරීම් රටා වලට යොමු වේ. එසේම ඔවුන් ස්වයං උත්තේජන හැසිරීම් (Self Stimulatory Behaviours) සඳහා වඩාත් උනන්දුවෙන්

කටයුතු කරයි. අන්‍ය පුද්ගලයන්ගේ මැදිහත්වීමකින් තොරව දරුවන් මෙම හැසිරීම් රටා සිදු කරයි. මේවා කොටස් කිහිපයකින් යුක්ත වේ.

ස්වයං උත්තේජන හැසිරීම් රටා වර්ගීකරණය

වර්ගය	ගති ලක්ෂණ
<p>ශරීර චලන (BodyMovement)</p>	<p>උඩ පැනීම, ඇඟිලි කැරකවීම, අත්පුඩ් ගැසීම, ඇඟිලි තුඩුවලින් ඇවිදීම, රවුමට කැරකීම ආදිය දිගින් දිගට ම සිදු කරයි.</p>
<p>දෘශ්‍ය (Visual)</p>	<p>ඇස් කොනින් බැලීම, කැරකැවෙන වස්තු දෙස බලා සිටීම. වාහන රෝදය, විදුලිපංකා හා සෙල්ලම් බඩු පිළිවෙලකට තබා බලා සිටීම</p>
<p>ශ්‍රවණ (Auditory)</p>	<p>දිගින් දිගටම ශබ්ද නැගීම, නොනවත්වා කෑ ගැසීම.</p>
<p>මුඛීය (Oral)</p>	<p>ඇඟිලි කටේ දමාගැනීම හෝ යම් කිසි වස්තුවක් කටේ දමාගැනීම, දත් මිටි කෑම.</p>
<p>ස්පර්ශක (Tactile)</p>	<p>ඕනෑවට වඩා ස්පර්ශ කිරීම, මෘදු පෘෂ්ඨයන් ස්පර්ශ කිරීම (රෙදි, පාපිසි ආදිය)</p>
<p>ගන්ධ (Smell)</p>	<p>නිතරම භාණ්ඩ සුවඳ බැලීම හා දැන් සුවඳ බැලීම.</p>

මූලාශ්‍රය : Daly, Bedell and Hinojasa, 2001

ඉහත සඳහන් ලක්ෂණ සියල්ලම එක් දරුවෙකු තුළ දැකිය නොහැකි අතර ලක්ෂණ කිහිපයක් එක් දරුවෙකු තුළින් පිළිබිඹු විය හැකිය. මෙම ලක්ෂණ ඔවුන් ස්වභාවයෙන් ස්වාධීනව ගොඩනගා ගත් හැසිරීම් රටා ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

ප්‍රතිකාර සැලැස්ම. (Treatment Plan)

වෛද්‍ය ප්‍රතිකාරවලට අමතරව ඕටිසම් දරුවන්ගේ හැකියා වර්ධනය සහ දෛනික ජීවිතයේ ගැටලු නිරාකරණය කර ගැනීම සඳහා සැකසුණු ප්‍රතිකාර සැලැස්මක් ලෙස මෙය හැඳින්විය හැකිය. මෙය මානෙල් වික්ටෝරියා ලියනගේ විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ප්‍රතිකාර සැලැස්මකි. පර්යේෂකයා විසින් සිදු කරන ලද ප්‍රත්‍යාක අධ්‍යයනයක ^Case Study& තොරතුරු මෙහිදී යොදා ගෙන ඇත. ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන දරුවාගේ පෞද්ගලික තොරතුරු, පවුලේ විස්තරය, අධ්‍යාපනික තත්ත්වය සහ ඔහු/ඇය මුහුණපාන අපහසුතා හා ගැටලු පිළිබඳ නිවැරදි අවබෝධයක් පළමුවෙන්ම සාරාංශ කරගත යුතු අතර ඉන් පසුව මෙම දරුවා සඳහා ප්‍රතිකාර සැලැස්මක් අපට ගොඩනගා ගත හැකිය. එහිදී ජීවිත සිද්ධි ඉතිහාසය (Case History), ගැටලු හඳුනා ගැනීම (Problem Recognition) හා හැකියා සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රතිකාර සැලැස්ම (Treatment Plan For Skill Development) යන ප්‍රධාන කොටස් තුනකින් මෙම සැලැස්ම සමන්විත වේ. දරුවා සංවර්ධනය කිරීම සඳහා මූලික වශයෙන් දිගු කාලීන හා කෙටි කාලීන ඉලක්ක ගොඩනගා ගත යුතුය. ඉන්පසු එම ඉලක්ක මුදුන් පමුණුවා ගැනීම සඳහා ඉගැන්වීමේ ක්‍රම සහ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් ආරම්භ කළ යුතුය. මෙම ප්‍රතිකාර සැලැස්ම දිගින් දිගටම පරීක්ෂා කරමින් ප්‍රතිඵල පිළිබඳ සමීක්ෂණයක් කළ යුතු අතර අවශ්‍ය මැදිහත්වීම් ද සිදු කළ යුතුය. එය නොනවතින ක්‍රියාවලියක් විය යුතුමය. මෙය නිර්මාණය කිරීමේ දී ඕටිසම් දරුවා කේන්ද්‍ර කර ගත යුතු අතර ඔහුගේ/ඇයගේ අවශ්‍යතාවයන් ඉටු කර ගැනීම ප්‍රමුඛ අරමුණ විය යුතුය. එලෙස ගොඩනගාගත් ප්‍රතිකාර සැලැස්මක් පහතින් දැක් වේ.

ප්‍රතිකාර සැලැස්ම

ජීවිත සිද්ධි අධ්‍යයනය (Case History)

1) පෞද්ගලික තොරතුරු

නම : ආර්. ඒ. ඉෂාර තෙන්නකෝන් (මන:කල්පිත නාමයකි)
උපන් දිනය : 2003 - 08 - 31
වයස : 16 යි
ලිපිනය : අංක 114, අලුත්වත්ත පාර, දිගන

2) පවුල් පරිසරය

- පියාගේ නම : ආර්. ඒ. ශමීල තෙන්නකෝන් (මන:කල්පිත නාමයකි)
පියාගේ අධ්‍යාපන තත්වය : අ.පො.ස සා/පෙළ දක්වා
රැකියාව : විදේශගත වී ඇත
දුරකථන අංකය : සඳහන් නොකරයි

4) මීට පෙර දරුවා සංවර්ධනය කිරීම සඳහා සිදු කළ උත්සාහය පිළිබඳ විස්තර :

දරුවාගේ හැකියා සංවර්ධනය හා දෛනික ජීවිතයේ ගැටලු නිරාකරණය කිරීම සඳහා විධිමත් අධ්‍යාපනයක් හෝ පුහුණුවක් ලබා දී නොමැත.

5) දරුවා පෙළෙන වෙනත් රෝග :

සඳහන් නොවේ.

6) ඉහත සඳහන් රෝග සඳහා ලබා ගන්නා/ ලබා ගත් ප්‍රතිකාර :

සඳහන් නොවේ.

7) විශේෂ නිරීක්ෂණ (ඇත්නම්) :

මෙම දරුවාට තම දෛනික ජීවිතයේ කටයුතු සිදු කර ගැනීමට අපහසු වී ඇත. සියලු කටයුතු සිදු කරන්නේ මවගේ සහයෝගයෙන් පමණි.

8) ගැටලු හඳුනා ගැනීම(Problem Recognition)

1. මීට පෙර දරුවා සමඟ සිදු කර ඇති ක්‍රියාකාරකම් :

මෙම දරුවාට අප පවසන හෝ අසන හෝ ප්‍රශ්න යම්තාක් දුරට හඳුනාගත හැකිය. “අම්මා, මල්ලී, එන්න, කන්න, යන්න, එපා” යන වචන කථා කිරීමට හැකිය. දරුවා සමඟ කථා කරමින් ‘අම්මා කොහේද?’ , මල්ලී කොහේද?’ යන ප්‍රශ්න විමසුවිට යම්තාක් දුරට ප්‍රතිචාර දක්වයි. ඊට අමතරව මොහු සමඟ පවුලේ සාමාජිකයින් විවිධ ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වී ඇත. (චතුර පිරවූ බෝතලය පෙරලීම, බෝතලය පෙරලීම, වාහන පැද්දීම ආදිය)

2. හඳුනාගත් ගැටලු :

මෙම දරුවා මුහුණපාන අපහසුතා ප්‍රධාන වශයෙන් ආකාර හයකින් අපට හඳුනාගත හැකිය.

- ✓ කථන හැකියාව හා සංවාදයේ නිරත වීමේ හැකියාව අඩු වීම.
- ✓ ඇවිදීමට නොහැකි වීම.
- ✓ දෛනික වැඩකටයුතු සිදු කිරීමට නොහැකි වීම.
උදා:- ආහාර ගැනීම, ඇඳුම් ඇඳීම, දත් මැදීම.
- ✓ අධ්‍යාපන මට්ටම ඉහළ දැමීම සඳහා දෙමාපියන් විසින් මොහුව පෙර පාසලකට /විශේෂිත පාසලකට යොමු නොකිරීම.

3. විසඳුම් :

- මෙම දරුවා මූලික වශයෙන් පෙර පාසල් හෝ විශේෂිත පාසලකට යොමු නොකිරීම නිසා මෙම දරුවාගේ සංවර්ධනය අතපසු වී ඇත. එබැවින් ඉහත හඳුනාගත් අපහසුතා සඳහා දැඩි අවධානයක් යොමු කරමින් මෙම දරුවා සංවර්ධනය කළ යුතුය. ඉහත සඳහන් ගැටලු ජය ගැනීම සඳහා ඉලක්ක ගොඩනගමින් ක්‍රියාකාරකම් ආරම්භ කළ යුතුය. ප්‍රථමයෙන්ම දෙමාපියන් විසින් මෙම දරුවාගේ සංවර්ධනය අපේක්ෂා කරන්නේ නම් ක්‍රියා කළයුතු ආකාරය පිළිබඳ උපදේශන සැසියක් පවත්වන ලදී. දෙමාපියන්, සමීපතම පුද්ගලයන්, සමීපතම ඥාතීන් සහ යහළුවන් සහභාගි කරවා ගනිමින් මෙම දරුවා සංවර්ධනය කළයුතු ආකාරය පිළිබඳ උපදේශන සැසියක් පැවැත්වීම.
- මෙම දරුවා විශේෂිත පාසලකට යොමු කිරීමේ වැදගත්කම මවට ඒත්තු ගැන්වීම. ආබාධිතා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පෙනී සිටින ශ්‍රීඩීස් රෝ (FRIDSRO) වැනි ආයතනය හඳුන්වා දීම. එමෙන්ම දරුවා දැනට ව්‍යායාම් සිදුකර ගැනීම සහභාගි වන ‘Home of Hope’ යන මධ්‍යස්ථානය සඳහා දිනපතාම මෙම දරුවා රැගෙන යන ලෙස යෝජනා කරන ලදී.
- මවට සහ ඥාතීන්ට මොහු සමග නිතරම කථා කරන ලෙස අවධාරණය කිරීම. ක්‍රමයෙන් වචන හඳුන්වා දීමට ඒ සඳහා උපායමාර්ග යොදා ගන්නා ආකාරය පිළිබඳවත් දරුවාගේ මව පුහුණු කිරීම. ‘බෝලය දෙන්න’, ‘කාමරයට යන්න’, ‘එළියට එන්න’ යන ආකාරයෙන් වාක්‍ය මඟින් වචන හඳුන්වා දීම.
- ඕටිසම් දරුවන්ට ඉගැන්වීමේ ක්‍රම හා පුහුණු කිරීමේ ක්‍රම හඳුන්වා දීම. පින්තූර හුවමාරු කිරීමෙන් ඉගැන්වීමේ ක්‍රමය (Picture Exchange Communication System) සහ වචන භාවිතා කරමින් ඉගැන්වීමේ ක්‍රමය (Word Exchange Communication System) මගින් ප්‍රායෝගිකව මෙම දරුවන්ව දියුණු කිරීම සඳහා උනන්දු කිරීම.
- කථන හැකියාව දියුණු කිරීම සඳහා මූලික ක්‍රියාකාරකම් ආරම්භ කිරීම. උදාහරණයක් වශයෙන් සබන් බෝල පිහීම, කඩදාසි බැග් පිහීම හා ජලයට පිහීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීම.

9) හැකියා සංවර්ධනය සඳහා වන ප්‍රතිකාර සැලැස්ම (Treatment Plan)

1 දිගු කාලීන අරමුණු / ඉලක්කය

තමන්ගේ දෛනික වැඩකටයුතු ස්වාධීනව සිදු කිරීම.

- යමක් ඉල්ලීම හා ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සඳහා වචන භාවිත කිරීම.
- තනිවම ආහාර අනුභව කිරීමට හැකිවීම.
- තනිවම තමන්ගේ ඇඳුම් තෝරා ගැනීමට හැකිවීම.
- තනිවම පුටුවෙන් සිට ගැනීම හා හිඳ ගැනීමට හැකිවීම.

2 වර්තමාන තත්වය

මෙම දරුවාට ස්වාධීනව දෛනික කටයුතු කර ගැනීමට අපහසුය. ආහාර ගැනීම, ඇඳුම් තෝරා ගෙන ඇඳීම, ඇවිදීම, අන්‍යයන් සමඟ සන්නිවේදනය කිරීම ආදිය සඳහා හැකියාව පවතින්නේ අල්ප වශයෙනි. අම්මා, තාත්තා, මල්ලි යන ආමන්ත්‍රණ පද කිහිපයක් පමණක් කථා කරයි.

3 අධ්‍යාපන අවශ්‍යතාවය

මෙම දරුවාට ඵ්දිනෙදා කටයුතු කර ගැනීම සඳහා ඉගැන්වීමක්, පුහුණුවක් සහ සහයෝගයක් ලබා දිය යුතුය. එසේම හැකියාව වර්ධනය කිරීම සඳහා අභ්‍යාසවල යෙදවිය යුතුය.

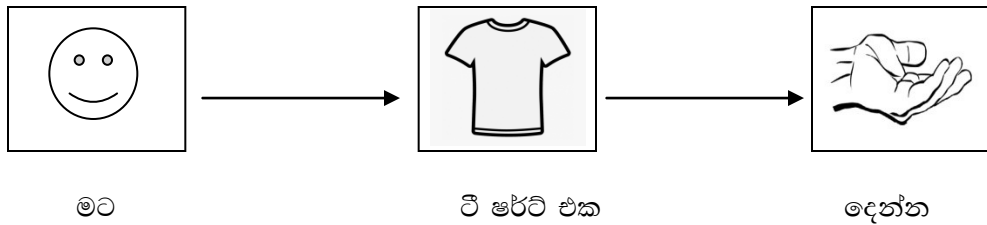
4 එය ඉටු කර ගැනීම සඳහා ගොඩනගාගත් කාල රාමුව (Time Frame)

දිගු කාලීන ඉලක්ක මාස 3 යි	ඉලක්කය (1) තනිව ආහාර ගැනීමට හැකි වේ.	ඉලක්කය (2) තනිව ඇඳුම් තෝරා ගැනීමට හැකි වේ.	ඉලක්කය (3) යමක් ඉල්ලීම හා ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සඳහා වචන භාවිතා කළ හැකි වේ.	ඉලක්කය (4) තනිව පුටුවෙන් හිඳ ගැනීමට හා සිට ගැනීමට හැකි වේ.
කෙටි කාලීන ඉලක්ක 2019-10-01 2019-10-22 දක්වා	1.1 තමන් කැමති ආහාරය තෝරා ගැනීමට හැකිය.	2.1 තමන් කැමති ඇඳුම් නම පැවසීමට හැකිය.	3.1 'දෙන්න එපා' යන වාක්‍ය භාවිතා කළ හැකිය.	4.1 සහය ඇතිව පුටුවෙන් නැගිටීමට හැකිය.
2019-10-23 2019-11-20 දක්වා	1.2 පින්තුර මගින් ආහාර හඳුනා ගැනීමට හැකිය.	2.2 අත්‍යයන්ගේ ඇඳුම් මගින් ඔවුගේ ඇඳුම් හඳුනාගැනීමට හැකිය.	3.2 'මට දෙන්න' යන වාක්‍ය භාවිතා කළ හැකිය.	4.2 සහය ඇතිව පුටුවෙන් නැගී සිටීමට හැකිය.
2019-11-22 2020-01-01 දක්වා	1.3 තනිව තමන් කැමති ආහාරයක් හඳුනාගෙන එය ඉල්ලීමට හැකිය.	2.3 දරුවාට අවශ්‍ය කරන සියලුම ඇඳුම් (කලිසම, ටී ෂර්ට්, යට ඇඳුම්) තෝරා ගැනීමට හැකිය.	3.3 'මට එපා' යන වාක්‍ය භාවිතා කළ හැකිය.	4.3 තනිවම පුටුවෙන් සිට ගැනීම හා නැවත පුටුවෙන් හිඳ ගැනීමට හැකිය.

5 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (යෝජිත ඉගැන්වීමේ ක්‍රම හා ඉගැන්වීමේ අත්දැකීම්)

මෙම දරුවාට ආහාර පාන හා ඇඳුම් පැළඳුම් හඳුන්වාදීමේදී පින්තූර හුවමාරු කිරීමේ ක්‍රමය (Picture Exchange Communication System) යොදා ගන්නා ලදී. ප්‍රථමයෙන් පින්තූර භාවිතා කරමින් ආහාර වර්ග හා ඇඳුම් වර්ග හඳුන්වා දෙන ලදී. ඉන් පසුව සැබෑ ආහාර වර්ග හා ඇඳුම් පෙන්වා දෙමින් (කලිසම, ටී ෂර්ට්, බිස්කට්, කෙසෙල් ගෙඩි යන ආකාරයෙන්) ඒවා හඳුන්වා දෙන ලදී. එසේම ඔහුට වචන භාවිතය හුරු කිරීම සඳහා ‘කලිසම දෙන්න’ ‘ටී ෂර්ට් එක දෙන්න’ ආදී වාක්‍ය පුරුදු කරන ලදී.

උදාහරණ :



6 නැවත පරීක්ෂා කරන ලද ප්‍රතිඵල

මෙම දරුවාට දිගුකාලීන අධ්‍යාපනයක් හෝ පුහුණුවක් ලැබී නැත. එමනිසා මෙම දරුවා සඳහා ගොඩනගා ගන්නා ලද ඉලක්ක මහත් කැපවීමෙන් හා ඉවසීමෙන් සැලකිය යුතු කාලයක් නොකඩවා සිදුකළ යුතු බව පෙනී යයි. වර්තමානය වනවිට මෙම දරුවාට තනිව පුටුවේ හිඳ ගැනීමට හා නැගී සිටීමට හැකි වුවද ඇවිදීමට නොහැකිය. එසේම යම්තාක් දුරට ආහාර-පාන වර්ග හඳුනාගැනීමට ද සමත් වී ඇත. බිස්කට්, කේක්, කෙසෙල් වැනි ආහාරවල නම් උච්ඡාරණය කළ හැක. නමුදු එම ආහාර අනුභව කිරීමේදී සහයක පුද්ගලයකුගේ උදව් අවශ්‍යය වේ. යමක් ඉල්ලීම හා ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සඳහා දියුණුවක් ලබාගෙන ඇත. ‘දෙන්න’, ‘එපා’, ‘බැහැ’, ‘ඔව්’ යන වචන සහ පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ නම් හොඳින් උච්චාරණය කරයි. ‘මට දෙන්න’, ‘මට එපා’ යන වාක්‍ය ද යම්තාක් දුරට භාවිතා කළ හැකිය. තනිව ඇඳුම් ඇඳීමට ඔහුට තවමත් නොහැකිය. ඒ සඳහා අප තවදුරටත් අවශ්‍ය හැකියා වර්ධනය කළ යුතුය.

7 ප්‍රගතිය තක්සේරු කිරීම

දරුවාගේ හැකියා වර්ධනය සඳහා පවුලේ සහ ශාකීන්ගේ උනන්දුව හා කැපවීම වර්ධනය කිරීමට හැකි වී ඇත. පෙරට වඩා ඔවුන් තුළ තමන්ගේ දරුවා වර්ධනය කළ හැකි



බවට ධනාත්මකව සිතීමට පොළඹවා ගත හැකි විය. විශේෂයෙන් ඔහුගේ මව කැප වී ක්‍රියා කරයි. අපගේ සහයෝගයෙන් හා මවගේ උනන්දුව පදනම් වී මෙම දරුවා ක්‍රමයෙන් සංවර්ධනය වන බව නිරීක්ෂණය කළ හැක.

07 දෛනික ජීවිතයේ ගැටලු නිරාකරණය කර ගැනීම සඳහා යොදා ගත හැකි ඉගැන්වීම් ක්‍රම.

මෙම දරුවාගේ දෛනික ජීවිතයේ කටයුතු පුරුදු කිරීම සඳහාත් පහසු කිරීම සඳහාත් සහාය පුද්ගලයෙකුගේ ආධාරය සහ මඟ පෙන්වීම ඔවුන්ට අවශ්‍ය වේ. ඒ සඳහා සහායකයින්ට අනුගමනය කළ හැකි ඉගැන්වීම් ක්‍රම කිහිපයක් පහත ආකාරයෙන් හඳුන්වාදීමට උත්සහ කෙරේ.

පරමාර්ථය	ඉගැන්වීම් ක්‍රමය
තමන්ගේ ඇඳුම් තෝරා ගැනීම සහ ඒ සඳහා උදව් ඉල්ලීම.	<ul style="list-style-type: none"> • කලිසම, කමිසය හඳුන්වා දීම හා ඒවා ඔහුට අයත් ඇඳුම් බව ඒත්තු ගැන්වීම. • පින්තූර හුවමාරු කිරීම මඟින් ඉගැන්වීම් ක්‍රමය යොදා ගනිමින් ඇඳුම් තේරීම සඳහාත් හඳුනා ගැනීම සඳහාත් අවස්ථාව ලබා දීම. • ඇඳුම් සේදීමේදී හා ඇඳුම් පිළිවෙලට සැකසීමේදී ඔහුගේ ඇඳුම් ඔහුට ලබා දීම. 'මේක පුතාගේ ඇඳුම්' යන්න නිතරම ප්‍රකාශ කිරීම. • බොත්තම් දැමීම සඳහා පුරුදු කිරීමට ප්‍රමාණයෙන් විශාල බොත්තම් භාවිතා කිරීම සහ පළමුව වෙනත් පුද්ගලයෙකු ලවා ඒවා දමන ආකාරය ඔහුට පෙන්වීම.
'මට දෙන්න' යන වචනය ප්‍රකාශ කිරීමට පුරුදු කිරීම. ඔහුට අවශ්‍ය දේ ලබා ගැනීමට හා උදව් ඉල්ලීමට පුරුදු කිරීම.	<ul style="list-style-type: none"> • ඔහුට අවශ්‍ය ආහාර, ඇඳුම්, සෙල්ලම් බඩු සහ වෙනත් දේවල් ලබා ගැනීමේදී 'මට දෙන්න' යන වචනය භාවිතා කිරීමට හුරු කිරීම. • 'මට දෙන්න' යන්න නැවත නැවත භාවිත කරමින් ඔහුගෙන් සෙල්ලම් බඩුවක් ඉල්ලීම. • ඉන්පසු එම සෙල්ලම් බඩුව අප ලබා ගත් පසු එය ඔහුට අවශ්‍ය වූ විට 'මට දෙන්න' යන වචනය භාවිතා කිරීමට හුරු කිරීම. • 'මට දෙන්න' යන්න ප්‍රකාශ කළ පසු එය ඔහුට ලබා දීම.

<p>ආහාර වර්ග, ඇඳුම්, සෙල්ලම් බඩු සහ ගෘහ භාණ්ඩ හඳුනා ගැනීම.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • පින්තූර හුවමාරු කිරීම මගින් ඉගැන්වීමේ ක්‍රමය යොදා ගනිමින් ඒ සඳහා අවශ්‍ය ග්‍රන්ථයක් නිර්මාණය කිරීම. • පින්තූර සැලැස්වීම හා ඒවායේ නාම නැවත නැවත උච්චාරණය කිරීම. • ඔහුට තනිවම ඒවා උච්චාරණය කිරීම සඳහා සහයෝගය ලබා දීම.
<p>ආහාර තනිවම අනුභව කිරීම සහ ඒ සඳහා උදව් ඉල්ලීම.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • හැන්දූ භාවිතා කිරීමෙන් ආහාර ගැනීමට පුරුදු කිරීම. • හැන්දූ භාවිතා කරමින් අන් අයගේ සහයෝගය ඇතිව ආහාර ගැනීම. • කඩල, මුං ඇට, කවිපි වැනි ආහාර තනිවම අනුභව කිරීමට ලබා දීම. • තනිවම ඔහුට ආහාර ලබා ගැනීමට ඉඩකඩ ලබා දීම හා නිරීක්ෂණය කිරීම.
<p>දත් මැදීම.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • දත් බුරුසු ව හා දන්තාලේප හඳුන්වා දීම. ප්‍රථමයෙන් ඒ සඳහා පින්තූර හුවමාරු කිරීමෙන් ඉගැන්වීමේ ක්‍රමය භාවිතා කිරීම. • දත් බුරුසු ව ගන්න, දන්තාලේප ගන්න, දන්තාලේප දාන්න, දත් මදින්න ලෙස පිළිවෙල ඔහුට පින්තූර මාර්ගයෙන් පෙන්වා දීම හා අනුපිළිවෙල ක්‍රියාකාරකම් මගින් පෙන්වා දීම. • සහය පුද්ගලයන්ගේ සහයෝගය ලබාගෙන දත් මැදවීම. • පසුව දරුවා සමග සහයකයා ද දත් මැදීම හා දරුවා දත් මැදීම සඳහා පෙළඹවීම.
<p>වැසිකිළි භාවිතය.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • වැසිකිළිය වෙත යන මාර්ගය හඳුනා ගැනීමට අඩි පාරක් සකස් කිරීම. • වැසිකිළිය දක්වා රෝද පුටුවෙන් ගමන් කිරීම. • සහයකයකුගේ ආධාරයෙන් වැසිකිළිය මත හිඳ ගැනීම. • වැසිකිළිය භාවිතයෙන් පසු වතුර භාවිත කිරීම සඳහා

	<p>උදව් ලබා දීම.</p> <ul style="list-style-type: none"> වැසිකිළිය භාවිත කරන ආකාරය පිළිබඳ පිළිවෙල දක්වන පින්තූර එහි දොරේ සහ එහි ඇතුළත ප්‍රදර්ශනය කිරීම.
<p>කථන හැකියාව වර්ධනය කිරීම.</p>	<ul style="list-style-type: none"> මුඛයේ සංවේදීතාව පාලනය කිරීම, මී පැණි ආලේප කරන ලද රෙදි කැබැල්ලකින් මුඛය වටා පිරිමැදීම, අත් දෙකෙන් කම්මුල් පිරිමැදීම. (දැනේ ඇඟිලි නමා) ජලයට, ඉටිපන්දම්වලට පිඹීමට සැලැස්වීම කඩදාසිවලින් සකසන ලද බෝට්ටු ජලයට දමා පිඹීමට අවස්ථාව ලබා දීම. කථන විකිත්සාව සඳහා යොමු කිරීමට අවශ්‍ය මග පෙන්වීම සිදු කිරීම. කෝප්පයකින් වතුර බීමට පුරුදු කිරීම. පසුව බටයක් යොදා ගෙන උරා බීමට සැලැස්වීම.

මූලාශ්‍රය : ලියනගේ, 2015

ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන දරුවන්ගේ අපහසුතා එකිනෙකට වෙනස් වේ. එමනිසා හැකියා සංවර්ධනයේදී ඔහුට ආවේණික ලෙස ඉගැන්වීමේ ක්‍රමය සහයකයින් විසින් තෝරා ගත යුතුය. එසේම එම ඉගැන්වීමේ ක්‍රමය දිගින් දිගටම භාවිතා කරමින් දෛනික ජීවිතයේ ක්‍රියාකාරකම් හුරු කළ යුතුය. ඒ සඳහා සහායකයින් කැපවීමෙන් හා ඉවසීමෙන් කටයුතු කළ යුතු බව අවධාරණය කළ යුතුය.

ඕටිසම් දරුවන් පවුලට කරන බලපෑම.

ඕටිසම් තත්වය නිසා පවුල තුළ යම් යම් වෙනස්කම්, සංකීර්ණතා, නොසන්සුන්තාවයන් ඇතිවිය හැකිය. දෙමාපියන් හා සහෝදර සහෝදරියන්ගෙන් සැදුම්ලත් න්‍යෂ්ටික පවුල නියෝජනය කරන සාමාජිකයින්ට මෙන්ම සීයා, අත්තම්මා ප්‍රමුඛ විස්තෘත පවුල නියෝජනය කරන සියලුම සාමාජිකයින්ට ඕටිසම් බලපානු ලබයි. ඕටිසම් නිසා පවුලට මුහුණපාන්නට සිදුවන අභියෝග එකිනෙකට වෙනස් විය හැකිය. නමුත් ඕටිසම් සම්බන්ධ ගැටලු සඳහා පවුල් සංස්ථාවට ගනුදෙනු කිරීමට සිදුවන්නේ බොහෝවිට එක සමාන ආකාරයටය. දරුවා ඕටිසම්වලින් පෙළෙන තත්වය අනුව ඔහුගේ / ඇයගේ ක්‍රියාකාරකම්, හැසිරීම් රටා පවුලට බලපානු ලබයි. මෙරට තුළ අවුරුද්දට ඕටිසම් ලක්ෂණ වලින් පෙළෙන දරුවන් 30,000ක් පමණ

ඉපදෙන බව සොයා ගෙන ඇත (ලියනගේ, 2015). එයින් පවුලට මෙන්ම පසුව සමස්ත සමාජයට සිදුවන බලපෑම පිළිබඳව අප අවධානය යොමු කළ යුතු අතර තවමත් මෙරට සමාජය සැලකිය යුතු අවධානයක් ඕටිසම් පිළිබඳ යොමු කොට නැති බව පෙනී යයි. ඕටිසම් දරුවෙකු සිටින පවුලකට සිදුවන බලපෑම සහ මුහුණපාන්නට සිදුවන අභියෝග පිළිබඳ පහතින් සාකච්ඡා කෙරේ.

ඕටිසම් මගින් පවුලට කරන බලපෑම පිළිබඳ ඔබට මනා අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ නම් ඕටිසම් දරුවෙකු සිටින පවුලක සාමාජිකයෙකුගෙන් ප්‍රශ්න කිහිපයක් අසන්න. ඔබට කොහොමද?, කොහොමද ඔබගේ ජීවිතය?, පවුලේ කටයුතු කෙසේ ද? යන ලෙස හෝ ඔවුන්ගේ ජීවිතයට සම්බන්ධව හෝ පවුලට සම්බන්ධ ඕනෑම ප්‍රශ්නයක් එම පවුල්වල දෙමාපියන්ගෙන්, සහෝදර - සහෝදරියන්ගෙන් අසන්න. ඔවුන්ගේ පිළිතුරු ආරම්භ කරන්නේ ද අවසන් කරන්නේ ද තම ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන දරුවා අදාළ කරගෙන බව ඔබට වැටහී යනු ඇත. " මට ඇස් වහන්න වේලාවක් නැහැ", "මම නැති වුණ දවසට මේ දරුවා මොනවා කරාවිද? කියලා මට නිතරම හිතෙනවා"(සම්මුඛ සාකච්ඡා,2019). ඕටිසම් දරුවෙකු සිටින පවුලක දෙමාපියන්ගේ මුළු ජීවිතයම එම දරුවා වටා ගොඩ නැගේ. එම දරුවා වෙනුවෙන් කාලය හා මුදල් වැය කරයි. තමාගේ දරුවා ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන දරුවෙකු බව දැනගත් මොහොතේදී ඔවුන්ට ඇතවුණු හැගීම්, චිත්තවේග පිළිබඳ සිතා ගැනීමට මඳක් අපහසුය. අපි සියලුදෙනාම විවාහ වීමට පෙර තම අනාගත සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට උත්සාහ ගනිමු. මෙම අනාගත සැලසුම් අතර දරුවෙකු හදාවඩා ගැනීම ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් ගන්නා බව තොරහසකි. නමුදු එලෙස ගොඩනගා ගත් අනාගත සැලසුම් ඕටිසම් මගින් ගිල ගන්නේ නම් ඔවුන්ගේ අරමුණු සහ අපේක්ෂා බිඳ වැටේ. ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් තම දරුවා පෙළෙන බව දැනගත් මොහොතේ සිට දෙමාපියන් තම අපේක්ෂා වෙනස් කර ගනී. මේ පිළිබඳ ඔවුන් කිසිදා වචනයෙන් ප්‍රකාශ නොකළ ද තමන්ගේ මනස තුළ මෙය ගොඩනැගේ. බොහෝ දෙමාපියන් තම දරුවා පාසල් යාම, රැකියාවක් සිදු කිරීම ආදිය පිළිබඳ අනාගත අපේක්ෂා වෙනස් කර ගනී. දෙමාපියන් දරුවන්ගෙන් ලබන සතුට, සෙනෙහස, චිත්තවේගී පෝෂණය හා සැනසුම ඕටිසම් මගින් බිඳ දමයි. ඉන්පසුව ඔවුන්ගේ ජීවිතය ඕටිසම් සමඟ පොර බැදීම සඳහා සකස් කර ගනී. ඇතැම් දෙමාපියන් නැවත දරුවෙකු හැදීම පවා ප්‍රතික්ෂේප කරන අවස්ථා අප දැක ඇත. උපත ලබන අනෙක් දරුවාද මෙවැනි ලක්ෂණවලින් යුත් දරුවෙකු වේ යැයි බිය හා සැකය ඒ සඳහා සෘජුවම බලපෑම් කර ඇති බව පෙනී යයි.

ඕටිසම් සමඟ ගනුදෙනු කිරීමේදී එය විවිධ ආකාරයෙන් විවාහ සංස්ථාවට බලපෑම් ඇති කරයි. ප්‍රධාන වශයෙන් පියාගේ සහ මවගේ කාර්ය කොටස්වල වෙනසක් මේ නිසා ඇති වේ. ප්‍රමුඛ වශයෙන් බිරිඳ දරුවාගේ ප්‍රතිකාර, විකිත්සා සඳහා කැපවෙන අතර සැමියා බොහෝ විට ආර්ථික කටයුතුවල නිරත වේ. ඇතැම් පියවරු දරුවාගේ කටයුතුවලින් ඇත් වී සිටීමට හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට උත්සාහ දරයි. මේ ආකාරයෙන් ඕටිසම් සඳහා පියා සහ මව වෙනස් ආකාරයෙන් ප්‍රතිචාර දැක්වීමට පෙළඹීම විවාහය තුළ ඉරිතැලීම් ඇති වීමට අවස්ථාව උදාකරයි. ඕටිසම් සහ විවාහ සංස්ථාවට පිළිබඳ සිදු කරන ලද පර්යේෂණයකට අනුව පැහැදිලි වී

තිබෙන්නේ ඕටිසම් දරුවන් සිටින පවුල්වල 9.7% ක ප්‍රමාණයකින් දෙමාපියන් දික්කසාද වීමේ අවධානමක් ඇති බවයි (Fiese, n.d). දරුවා රැක බලා ගැනීම සඳහා වේලාව වෙන් කරවා ගැනීම, දරුවා වෙනුවෙන් කැපවීම, රැකියා කටයුතු කරගෙන යාම ආදී අවස්ථා පදනම් කරගෙන සැමියා සහ බිරිද අතර ඇතිවන ගැටුම් මඟින් විවාහය සඳහා බලපෑම් ඇති විය හැකිය. ඇතැම් පවුල්වල ස්වාමි පුරුෂයා සහ බිරිද අතර ගැටුම් ඇති වීම සඳහා මෙවැනි දරුවෙකු බිහිවීම සඳහා වගකිව යුත්තේ කවුරුද? යන්න පාදක කරගන්නා බව පෙනී යයි. සමහර ස්වාමි පුරුෂයින් විසින් මේ සඳහා තම බිරිද වගකිව යුතු යැයි එක හෙළාම ප්‍රකාශ කරයි. මෙය පක්ෂග්‍රාහී හා වැරදි සහගත විවේචනයකි. ඕටිසම් යනු දෙමාපියන්ගේ වරදක් නිසා ඇතිවන ආබාධිත තත්වයක් නොවන බව බොහෝ වෛද්‍යවරුන්ගේ පිළිගැනීමයි. ඇතැම් දෙමාපියන් පවසන්නේ තමන්ගේ දෛනික කටයුතු කරගෙන යාම සඳහා කාලය හා මුදල් වෙන් කර ගැනීමට මේ නිසා අපහසුවන බවයි. ආහාර පිළියෙල කිරීම, ස්නානය කිරීම, වැසිකිළි භාවිත කිරීම ආදී කටයුතු ඉක්මණින් සිදු කිරීමට වන අවස්ථාව ද ඇති බව ඔවුන් පවසයි. කෙසේ වෙතත්, දෙමාපියන් තම දෛනික කටයුතු සංවිධානය කර ගනිමින් විවාහය සහ පවුල රැක ගැනීම සඳහා නිරන්තරයෙන් එකිනෙකා සාකච්ඡා කිරීම අනිවාර්ය වේ. තම දරුවා නිදා ගත් පසු එසේ සංවාදයේ යෙදෙන දෙමාපියන් අප දැක ඇත. ඊට අමතරව පවුලේ සාමාජිකයන් විසින් දෛනික ජීවිතයේ වැඩ කටයුතු බෙදාහදා ගෙන සිදු කිරීම ද ඉතා වැදගත් බව පෙනේ. මව ඕටිසම් දරුවා ප්‍රතිකාර හා විකිත්සාවට ගෙනයාමේදී පියාට අනෙක් දරුවන් ළමා උද්‍යානයට රැගෙන යා හැකිය. එපමණක් නොව ඕටිසම් පිළිබඳවත් තම දරුවාගේ අනාගත ඉලක්ක පිළිබඳවත් දෙමාපියන් විසින් සාකච්ඡා කළ යුතුය. තම දරුවා ඕටිසම්වලින් පෙළෙන දරුවෙකු බව හඳුනාගත් මොහොතේ සිට ඔහුව/ ඇයව සංවර්ධනය කිරීම සඳහා කටයුතු සැලසුම් කළ යුතුය. ඒ සඳහා ඔවුන්ට සහාය ලබා ගත හැකි කණ්ඩායම් හා ආයතන තුනත සමාජය තුළින් සොයාගත හැකිය.

ඕටිසම් දරුවන් සිටින පවුල්වල සාමාජිකයන්ගේ විත්තවේගවල ස්වාභාවය නිතර වෙනස්වීම දක්නට ලැබේ. බොහෝ විට මවගේ මානසික සෞඛ්‍යය තත්ත්වය දුර්වල මට්ටමක පැවතිය හැකි බව අධ්‍යයනවලින් සොයාගෙන ඇත. සාමාන්‍ය මවක මෙන් නොව මෙම දරුවන් සිටින මවක තුළ මානසික පීඩන තත්ත්වය ඉහළ අගයක පවතින බව අනාවරණය වී ඇත. මීට අමතරව ඕටිසම් දරුවන් සිටින දෙමාපියන්ට මුහුණපාන්නට සිදුවන අත්දැකීම් ඔවුන්ගේ විත්තවේගවලට සෘජුවම බලපානු ලබයි. සමාජයෙන් හුදකලා වූ බවක් දැනීම, දරුවගේ හැසිරීම් රටා නිසා මහජනයා අතර අපහසුතාවයට ලක් වීම, දරුවා කෙරෙහි ගොඩනඟාගත් බලපොරොත්තු හා අරමුණු ඉටු නොවීම නිසා ඉච්ඡාභංගත්වයට පත් වීම, දරුවාගේ මෙම තත්ත්වයට ඔවුන් වගකිව යුතු යැයි සිතීම, දරුවාගේ අනාගතය පිළිබඳ බලාපොරොත්තු සුන්කර ගැනීම, තමන් පිළිබඳවත් සැමියා/භාර්යාව පිළිබඳවත්, කෝප ගැනීම ආදී හේතු නිසා දෙමාපියන්ගේ සිතට දැනෙන හැගීම්වල හා විත්තවේගවල ස්වාභාවය සංඛාත්මක ස්වරූපයක් ගත හැකිය. එබැවින් ඕටිසම් දරුවන්ට ප්‍රතිකාර කරන මධ්‍යස්ථානවලින් දෙමාපියන්ගේ විත්තවේගී පෝෂණය පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කරයි. බොහෝ ඕටිසම් දරුවන්ට පුද්ගල

අන්තර්සම්බන්ධතා පැවැත්වීමටත්, සමාජ පරිසරයේ සිදුවන වෙනස්වීම්වලට මුහුණ දීමටත් අසීරු වේ. එබැවින් ඔවුන් සමාජ ඇසුර සඳහා නිරතුරුවම යොමු කිරීමට නොහැකි බැවින් දෙමාපියන්ටද යම්තාක් දුරට සමාජ ජීවිතය අහිමි වී යයි. ඇතැම් දරුවන්ගේ කලබලකාරී හැසිරීම් රටාවද සමාජය තුළ දී පාලනය කිරීමට අපහසු විය හැකිය. මෙම දරුවන්ගේ හැසිරීම් රටාව පිළිබඳව පූර්ව නිගමන ලබා ගැනීමට නොහැකි වීමත් ඔවුන්ට සමාජය පිළිගත් ආකාරයට හැසිරීම් රටාව පවත්වාගෙන යාමට අවබෝධයක් නොමැති වීමත් නිසා බොහෝ දෙමාපියන් මෙම දරුවන් නිවසින් බැහැරට ගෙන යාමට මැලිවෙයි. ඇතැම්විට තමන්ගේ දරුවාගේ මෙම හැසිරීම් රටා පිළිබඳ ඔවුන් අවධානමක් ගැනීමට අකමැති වෙනවා විය හැකිය. මේ හේතුවෙන් අනෙක් දරුවන්ට ද නිවසින් බැහැර වී සිදු කරන විනෝද කටයුතු අහිමි වී යයි. සමාජයට අනුගත වීමට බාධා ඇති වීම, විත්තවේගී පෝෂණය අඩු වීම ආදී ගැටලුවලට අනෙක් දරුවන්ට මුහුණපෑමට සිදු වේ. ඒ ආකාරයේ දිගුකාලීනව සිදුවීම මඟින් අනෙක් දරුවන්ගේ ද පෞරුෂ සංවර්ධනයට බාධා විය හැකිය.

ඕට්සම් දරුවන් සිටින ඇතැම් පවුල්වල දෙමාපියන්ට ආර්ථික අපහසුතාවලට මුහුණදීමට සිදු වේ. දරුවාගේ ප්‍රතිකාර හා විකිත්සාව සඳහා වන වියදම පවුල මත ගොඩ නැගේ. මෙරට තුළ ඇතැම් ආයතන කිසිදු අය කිරීමකින් තොරව මෙම දරුවන් සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීම සැනසිලියායක තත්ත්වයකි. මෙහිදී පවුලට ස්ථාවර ආදායමක් පැවතීම හා අන්‍යන්ගේ ආධාර හිමි වීම පවුලේ ආර්ථික තත්ත්වය පවත්වාගෙන යාමට රුකුලකි.

පවුල තුළ ගොඩනැඟී තිබුණු සාම්ප්‍රදාය වෙනස් කිරීම සඳහා ඕට්සම් දරුවාගේ බලපෑම හිමි වේ. නිවාඩු කාලය ගත කිරීම සඳහා නිවසින් පිටතට යාම, විනෝද වාරිකා යාම, පවුල් උත්සව හා සමීකි සමාගම්වලට සහභාගී වීම ආදිය සඳහා කාලය වෙන් කරවා ගැනීමට දෙමාපියන්ට අසීරු විය හැකිය. මෙමඟින් අනෙක් පවුලේ සාමාජිකයන්ට ද එවැනි අවස්ථා අහිමි වීමට ඇති ඉඩකඩ වැඩිය. විවාහ උත්සව, ප්‍රිය සම්භාෂණ හා පවුලේ පවතින උත්සව සඳහා සහභාගී වීම ඇතැම්විට අතහැර දැමීමට පවුලේ සාමාජිකයන්ට සිදු වේ. මන්ද ඇතැම් ඕට්සම් ළමයි පුද්ගල සමූහයා සමග කාලය ගත කිරීමට අකමැති වේ. පවුලේ වැඩිමහල් දරුවා ඕට්සම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන්නේනම් අනෙක් බාලසහෝදර-සහෝදරියන්ට තම වැඩිමහල් සහෝදරයගේ භූමිකාව හඳුනාගැනීමට යම් බාධාවක් ඇති කරයි. එසේම අනෙක් දරුවන්ට සිදුවන බලපෑම පිළිබඳව දෙමාපියන් යම්කිසි බියකින් පසුවෙයි. ඕට්සම් දරුවෙකු සිටින පවුලක සිටින අනෙක් දරුවන් ඉතා ඉක්මනින් මානසික හා විත්තවේගීව අනුවර්ථනය වේ. සාමාන්‍ය දරුවන් ඕට්සම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන සහෝදර සහෝදරියන් පිළිබඳ මනා නිරීක්ෂණයක් හා සැලකිල්ලක් දක්වයි (Volkmar, 2017) එයින් ඔවුන් සමග කටයුතු කළයුතු ආකාරය සාමාන්‍ය දරුවන් ඉක්මනින් ඉගෙන ගනී. තමන්ගේ ඕට්සම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන සහෝදරයාට හෝ සහෝදරියට අනෙක් දරුවන් සැබෑවටම ආදරය කරැණාව දක්වයි. ඔවුන් සමග සෙල්ලම් කිරීමට, කථා කිරීමට, උදව් කිරීමට සාමාන්‍ය දරුවන් පෙළඹෙන බව පෙනී යයි. ඕට්සම් දරුවන්ගේ ක්‍රියාකාරකම්, සංවාද හා ක්‍රීඩා දිගින් දිගටම කරගෙන යාමට හෝ ඒ සඳහා ධනාත්මක ප්‍රතිචාරයක් නොලැබෙන නිසා ඇතැම් විට ඔවුන් අසතුටට පත් විය හැකිය.

එපමණක් නොව ඇතැම් දරුවන් තමන්ගේ ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන සහෝදරයා හෝ සහෝදරිය පිළිබඳ අනන්‍යයන් දැන ගන්නවාට ඔවුන් කිසිම කැමැත්තක් නැත. යහළුවන් තම සහෝදරිය සහෝදරයා පිළිබඳ කුමක් සිතාවිද?, ඔහු /ඇයට විහිළු කරා විද? යන්න පිළිබඳ ඔවුන් දෙගිඩියාවෙන් සිටී. දෙමාපියන්ගේ අවධානය හා කාලය කැප කිරීම ඕටිසම් දරුවා වෙත ප්‍රමුඛ වශයෙන් ලැබීම නිසා අනෙක් දරුවන් අසීරුතාවයට පත් වේ. අනෙක් දරුවන්ගේ අවශ්‍යතා හා ඉල්ලීම් ඉටු කිරීමට දෙමාපියන් ප්‍රමාද වීම නිසා ඔවුන් දුකට හා ඉවිභාහංගත්වයට පත් විය හැකිය. මේ නිසා දෙමාපියන්ද තම අනෙක් සාමාන්‍ය දරුවන් පිළිබඳව ද සැලකිල්ලක් දක්වමින් ඔවුන් සමග අන්තර්සම්බන්ධතා පැවැත්වීම ඉතා වැදගත් බව අවධාරණය කළ යුතුය.

වර්තමානයේ දී ඕටිසම් සඳහා ප්‍රතිකාර සිදු කරන්නේ දරුවා සඳහා පමණක් නොව මුළු පවුලම ඉලක්ක කොට ගෙනය. මන්ද මෙවැනි පවුලක දෙමාපියන්ට තම දරුවා ප්‍රතිකාර සඳහා යොමු කිරීම, නිවසේදී දරුවාට කළයුතු ව්‍යායාම හා විකිත්සාවන් අනුගමනය කිරීමට සිදුවීම, රැකියාවේ වගකීම් දැරීමට සිදුවීම සහ පවුලේ අනෙකුත් වගකීම්වල නියැලීමට සිදුවීම ආදී කටයුතු රාශියකට මුහුණ දීමට සිදුවන බැවිණි. එපමණක් නොව දරුවාගේ ප්‍රතිකාර සඳහා ද පවුලේ ආදායමෙන් කොටසක් වැය කිරීමට සිදු වේ. එබැවින් ඕටිසම් ලක්ෂණවලින් පෙළෙන දරුවෙකු සිටින පවුලක දෙමාපියන්ට තම විවාහය හා පවුල ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා දැඩිව කැපවීමටත් වෙහෙස වී එදිනෙදා කටයුතු කිරීමටත් සිදු වේ.

මෙම දරුවන් නියෝජනය කරන පවුල්වල සාමාජිකයන්ට දැඩි කැපවීමක්, ඉවසීමක් අනිවාර්යයෙන්ම තිබිය යුතු බව කිව යුතුය. දරුවාගේ ඇතැම් රළු ගති ලක්ෂණ නිසා ඇතැම් දෙමාපියන් කෝප ගන්නා අවස්ථා අප දැක ඇත. මෙම දරුවන් සමග දවසක් ගත කිරීම පවා වෙහෙසකර කටයුත්තක් වනවාට සැක නැත. “දරුවා සමග දවස ගත කරන විට සවස් වෙද්දී අපි හෙම්බත් වෙනවා”(සම්මුඛ සාකච්ඡා,2019). ඇතැම් දරුවන් අධික්‍රියාශීලිතාවෙන් යුක්ත වීම (Hyperactive) නිසා ඔවුන් රැකබලා ගනිමින් දවස ගතකිරීම ඇතැම්විට අපහසු වේ. එබැවින් මෙම දරුවන් රැකබලා ගැනීම සඳහා පවුලේ සාමාජිකයන් යම්කිසි සැලසුමකින් යුක්තව කාලය බෙදාදෙන්නේ කර ගන්නේ නම් වෙහෙසකර භාවයෙන් යම්තාක් දුරට හෝ මිදිය හැකිය. “මමත් මාගේ බිරිඳත් යන දෙදෙනාම රැකියාවල නිරත වී සිටිනවා. එමනිසා මම දවස් දෙකක් දරුවා සමග සිටිනවා. තවත් දවස් දෙකක් මාගේ බිරිඳ දරුවා සමග සිටිනවා. ඊට අමතරව මාගේ දෙමව්පියන් ද දරුවා සමග දවස් දෙකක් සිටිනවා. මේ නිසා අපිට දැඩි මහන්සියක් පීඩනයක් නැහැ.”(සම්මුඛ සාකච්ඡා,2019). මෙලෙස ඕටිසම් සහලක්ෂණවලින් පෙළෙන දරුවන් සමග තම විස්තෘත පවුලේ සාමාජිකයන් කාලය ගත කිරීම නිසා ඔවුන්ට ද විවිධත්වයක්, වෙනසක් විඳීමට හැකිවනු ඇත. එසේම දෙමාපියන් සමග පමණක් නොව අනෙක් සමීප ඥාතීන් සමගද අන්තර්සබඳතා පැවැත්වීමට හුරුවනු ඇත.

ඇතැම් දෙමාපියන් මෙවැනි දරුවන් සමාජයෙන් සඟවා තැබීමට උත්සහ කරයි. නිවසින් බැහැරට රැගෙන යාමට මැලිවෙයි. ඒ සඳහා බොහෝ දුරට බලපාන්නේ ඕටිසම් දරුවන්ගේ සන්නිවේදන කුසලතා දුර්වල වීම, රළු හැසිරීම් රටා හා සමාජය පිළිගත් හැසිරීම් රටා ඔවුන්ට

අනුගමනය කිරීමට නොහැකි වීමයි. නමුත් එවිට සිදුවන්නේ එම දරුවාගේ සමාජානුයෝජනය සඳහා තව තවත් බාධා ඇතිවී ඔහුගේ/ඇයගේ සංවර්ධනය අඩාල වීමයි.

ඕට්සම් දරුවන් සිටින පවුල්වල සාමාජිකයන්ට සමාජයෙන් ඵල්ලවන බලපෑම ද සුළුපවු නොවේ. බොහෝවිට දෙමාපියන් රැකියා කටයුතු කරන ස්ථානයේ සිටින අනෙක් නිලධාරීන්ගෙන් ඵල්ලවන බලපෑම් නිසා ඇතැම් දෙමාපියන් තම රැකියාවට ද සමුදෙයි. මෙවැනි දරුවන් සිටින පවුල්වල බොහෝ මව්වරුන් තම රැකියාව අතහැර දමන බව පෙනී යයි. සමාජය පිළිගත්, වැඩි වැටුප් සහ වරප්‍රසාද සහිත රැකියා පවා ඔවුන් අතහැර දමයි. මන්ද රැකියා ස්ථානවල සිටින ඇතැම් නිලධාරීන්ට ඕට්සම් තත්ත්වය පිළිබඳ ඇත්තේ ඉතා අඩු දැනුමක් නිසාත් ලාභය පදනම් කර ගනිමින් තරඟකාරී ආර්ථික කටයුතු පසුපස හඹායන නිසාත් මෙවැනි දරුවන් සිටින දෙමව්පියන්ගේ මානසික තත්ත්වය පිළිබඳ ඔවුන්ට අවබෝධ කරගැනීමට අසීරු වී ඇත.

ඕට්සම් ලක්ෂණ සහිත දරුවන් සමග ජීවත්වන දෙමව්පියන්ට මුහුණදීමට සිදුවන තවත් ගැටලුවක් වන්නේ තම දරුවන් සඳහා උචිත පෙරපාසලක් හෝ පාසලක් සොයාගැනීමට අපහසු වීමයි. මෙම දරුවන් සඳහා විශේෂ පෙරපාසල් හෝ පාසල් පවතින්නේ ඉතා අඩු ප්‍රමාණයක් බව පෙනී යයි. එපමණක් නොව සාමාන්‍ය පෙරපාසලක් සඳහා සංවර්ධනය කරන ලද ඕට්සම් දරුවෙකු භාර ගැනීමට පවා ඇතැම් ගුරුවරු යම්කිසි වකිතයකින් පසුවෙයි. මේ නිසා දෙමව්පියන්ට තම දරුවා සංවර්ධනය කිරීමෙන් පසු විධිමත් අධ්‍යාපනය ලබා දීමට නිශ්චිත ආයතනයක් නොමැති වීමෙන් ඔවුන් අපේක්ෂාහිඟත්වයට පත්වෙයි. නමුත් ඕට්සම් තත්ත්වය පිළිබඳ සමාජය දැනුවත් කිරීම සහ ගුරුවරුන්, සහායකයින් සහ සමාජ වැඩකරුවන් බිහි කිරීම මගින් මෙම තත්ත්වයෙන් පෙළෙන දරුවන් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා මාර්ගයක් විවෘත කරගත හැකිය. ප්‍රජා සංවර්ධනය සහ අධ්‍යාපනය පිළිබඳව ප්‍රතිපත්ති සැකසීමේදී මෙම දරුවන් ගැන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ගේ අවධානයට ලක් කළ යුතුය. එපමණක් නොව දරුවන් සිටින පවුල්වල දෙමාපියන්ට සහ සාමාජිකයන්ට උපදේශනය (Counselling) ලබා දීම මගින් ඔවුන් මුහුණපාන ගැටලුවලට යම් සහනයක් සැපයිය හැක. මන්ද මෙම දරුවන්ගේ සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් පවුලේ සහයෝගය අවශ්‍ය වන බැවිනි.

මෙම ලිපිය තුළින් ඕට්සම් ලක්ෂණ සහිත දරුවන් හැසිරීම් රටා සහ ඔවුන් මුහුණපාන අපහසුතා නිවැරදිව හඳුනාගෙන ඔවුන්ගේ හැකියා සංවර්ධනය කිරීම සඳහා දායකත්වයක් සපයනු ලබයි. ඒ සඳහා භාවිත කළ හැකි ප්‍රතිකාර සැලැස්මක් ද මෙහි ඉදිරිපත් කොට ඇත. ඕට්සම් යනු පවුලේ සහ අවට සමාජ පරිසරයේ සිටින සියලු දෙනා එකතු වී මුහුණ දිය යුතු තත්ත්වයකි. එහිදී ඕට්සම් පිළිබඳත් එම දරුවන්ගේ හැකියා සංවර්ධනය කිරීම පිළිබඳත් නිවැරදි දැනුම අවශ්‍ය වේ.

සමුද්දේශ

ලියනගේ, එම්.ඒ. (2015). ඕටිසම් ලක්ෂණ සහිත දරුවන්, දේශන සටහන්, ඕටිසම් පිළිබඳ සහතික පත්‍ර පාඨ මාලාව, ශ්‍රී ඩී ස් රෝ ආයතනය, ලේවැල්ල.

Daly D.F., Bedell G., Hinojosa J. (2001). Effects of a weighted vest on attention to task and self stimulatory behaviours in preschools with pervasive development disorders, American journal of occupational, Retrieved from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>.

Fiese B.H. (n.d.). Journal of family psychology, APA Psycaricle, Retrieved from <http://www.apa.org>

National institute of mental health. (2015). Autism Spectrum Disorder, Retrieved from <https://www.nimh.nih.gov>.

Renee A., Alli M.D. (2019). Brain and Nervous system, autistic, What does the word Autism mean, Webmd medical.

Volkmar F. R. (n.d.). Journal of autism and development disorders, Publisher: Springer Verlag.

